

f

Engelhart

May 1

Supper

f N

3000

3000

32

zurung der 1. der 2. der 3.
- 2. der 2. der 3. der 4.
- 3. der 3. der 4. der 5.
- 4. der 4. der 5. der 6.
- 5. der 5. der 6. der 7.
- 6. der 6. der 7. der 8.
- 7. der 7. der 8. der 9.
- 8. der 8. der 9. der 10.
- 9. der 9. der 10. der 11.
- 10. der 10. der 11. der 12.
- 11. der 11. der 12. der 13.
- 12. der 12. der 13. der 14.
- 13. der 13. der 14. der 15.
- 14. der 14. der 15. der 16.
- 15. der 15. der 16. der 17.
- 16. der 16. der 17. der 18.
- 17. der 17. der 18. der 19.
- 18. der 18. der 19. der 20.
- 19. der 19. der 20. der 21.
- 20. der 20. der 21. der 22.
- 21. der 21. der 22. der 23.
- 22. der 22. der 23. der 24.
- 23. der 23. der 24. der 25.
- 24. der 24. der 25. der 26.
- 25. der 25. der 26. der 27.
- 26. der 26. der 27. der 28.
- 27. der 27. der 28. der 29.
- 28. der 28. der 29. der 30.
- 29. der 29. der 30. der 31.
- 30. der 30. der 31. der 32.
- 31. der 31. der 32. der 33.
- 32. der 32. der 33. der 34.
- 33. der 33. der 34. der 35.
- 34. der 34. der 35. der 36.
- 35. der 35. der 36. der 37.
- 36. der 36. der 37. der 38.
- 37. der 37. der 38. der 39.
- 38. der 38. der 39. der 40.
- 39. der 39. der 40. der 41.
- 40. der 40. der 41. der 42.
- 41. der 41. der 42. der 43.
- 42. der 42. der 43. der 44.
- 43. der 43. der 44. der 45.
- 44. der 44. der 45. der 46.
- 45. der 45. der 46. der 47.
- 46. der 46. der 47. der 48.
- 47. der 47. der 48. der 49.
- 48. der 48. der 49. der 50.
- 49. der 49. der 50. der 51.
- 50. der 50. der 51. der 52.
- 51. der 51. der 52. der 53.
- 52. der 52. der 53. der 54.
- 53. der 53. der 54. der 55.
- 54. der 54. der 55. der 56.
- 55. der 55. der 56. der 57.
- 56. der 56. der 57. der 58.
- 57. der 57. der 58. der 59.
- 58. der 58. der 59. der 60.
- 59. der 59. der 60. der 61.
- 60. der 60. der 61. der 62.
- 61. der 61. der 62. der 63.
- 62. der 62. der 63. der 64.
- 63. der 63. der 64. der 65.
- 64. der 64. der 65. der 66.
- 65. der 65. der 66. der 67.
- 66. der 66. der 67. der 68.
- 67. der 67. der 68. der 69.
- 68. der 68. der 69. der 70.
- 69. der 69. der 70. der 71.
- 70. der 70. der 71. der 72.
- 71. der 71. der 72. der 73.
- 72. der 72. der 73. der 74.
- 73. der 73. der 74. der 75.
- 74. der 74. der 75. der 76.
- 75. der 75. der 76. der 77.
- 76. der 76. der 77. der 78.
- 77. der 77. der 78. der 79.
- 78. der 78. der 79. der 80.
- 79. der 79. der 80. der 81.
- 80. der 80. der 81. der 82.
- 81. der 81. der 82. der 83.
- 82. der 82. der 83. der 84.
- 83. der 83. der 84. der 85.
- 84. der 84. der 85. der 86.
- 85. der 85. der 86. der 87.
- 86. der 86. der 87. der 88.
- 87. der 87. der 88. der 89.
- 88. der 88. der 89. der 90.
- 89. der 89. der 90. der 91.
- 90. der 90. der 91. der 92.
- 91. der 91. der 92. der 93.
- 92. der 92. der 93. der 94.
- 93. der 93. der 94. der 95.
- 94. der 94. der 95. der 96.
- 95. der 95. der 96. der 97.
- 96. der 96. der 97. der 98.
- 97. der 97. der 98. der 99.
- 98. der 98. der 99. der 100.

1. Light weight of water.
 2. Light weight of water.
 3. Light weight of water.
 4. Light weight of water.
 5. Light weight of water.
 6. Light weight of water.
 7. Light weight of water.
 8. Light weight of water.
 9. Light weight of water.
 10. Light weight of water.

of East Germany

u f d t

574
153

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՅԱԿԱՆ
ԵՐԱՐԱՆ

Ի ՊԷՏԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԽՐԱԽՃԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԿԱԼԿԱԹԱ
ՅԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ
1846

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՅԱԿԱՆ
ԵՐԱՐԱՆ

U.S. DEPT. OF THE INTERIOR
BUREAU OF LANDS
WASHINGTON, D.C.

RECEIVED

DEPT. OF THE INTERIOR

BUREAU OF LANDS

RECEIVED

DEPT. OF THE INTERIOR

1890

Հայկական Հայրենիք
 Ե. Կոնստանդուպոլիս

ՆԱԽԱԲԱՆ

Դ՛ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ինչպազազարեալեան՝ արարեալ
 ո՛չ սահմանափակ խառնածանախան հանդէսն
 շարարեալ Սերով . որով Տարրի՛ն՝ ո՛չ Տիպն Տա-
 րարեալ զաշխարհային Բաշարի՛ն Վիշա՛ զՏայ-
 լեալ Բերիւրին , եւ խնդրեալ հոգեով Վայելէն
 Դոյնն ինչ զԲոսանն Երջանիւնեան , այլ եւ՝ շահին
 զԲարեկամս , զԵրջանորս եւ զսիրելիս , որք հա-
 Տարին հոգաբարձոք եւ իարեկիցք Տիպանց , ըստ
 որո՛ւմ Բնութեանիցք . զի անկապար է սէր ասանց
 ընկերանցի , եւ համբ է լեզու լարց խօսանցի . եւ
 որպէս այս իարեւոր եւ օգտակար է Տարրոյ՝ սոյն-
 Գոնիսի հարկաւոր է ասարկայ իմն զաւարճալի եւ
 անձն ՋԲօտարանաց՝ աս ՚ի իսկարեալ լինելոյ նա-
 րին . Այսօք յատուղ հաւատեալ փառագրեցաւ աստ Տա-

դարան յի ՍԻՐԱԿԱՐԱԿԱՋ անուն , զոր ամենէքեան խաջ
ճանաչէն . ասիայն վասն ասիաւսութեան նորին՝ ընդ
հնաւութեան ծածանային և սոր ծանեաց՝ սպասեալ
էին գրեթէ Բոլորն . և որ ուրեք տեղ լինէր
խրախճան Պարտաւելի Հասարակութեան Սերապանց՝
զգալի լինէր պահասութիւն օրինաւոր Տաղարանի :
Սոյն իրի հաստեալ աստուսք և անպուսք խանի
՛ի արհեստի երգս՝ խառն ընդ զսորճաբանայան
խաղաղք Աշդից , նպաստաւորութեամբ քաղե-
ցաւ յառաջիկայս ՛ի պէտս ցանկացողաց . յոսաւով
ո՛չ ալ ինչ՝ ելէ ո՛չ խաղաղ , խաղցր և սիրով
գործածութիւն , որ լինի ծնող Սիրոյ և անու-
նիւ Ընկերայնութեան :

Ն ՈՒ Ե Պ Ե Ր Ե Ն

Զ Բ Օ Ս Ե Ն Ե Ց

Ե Մ ՈՒ Ս Ն ՈՒ Թ Ի Ի Ն ։

Օրհնե՛ւ՝ Տէր զայս ամուսնութիւն
(Անուն հարսին եւ թեւալին)
Եւ պարգեւեալ վայելչութիւն ,
Ընտանեաց նոցա՝ ընդ նոսին ։

Յարատեւալ երջանկութիւն ,
Մինչ ՚ի վախճան կենաց սոցին .
Եւ տո՛ւր սոցա Որդէ՛ծնութիւն ,
՚Ի յիշատակ նախնեաց սոցին ։

Եւ այսպիսի ուրախութիւն ,
Արժան արա՛ն նաեւ նմանեաց .
Որք ունին յոյժ կարօտութիւն ,
Առնու՛ւ ճաշակ սուրբ հարսանեաց ։

ՈՒՐԱԽ ԼԵՐՈՒԻՔ :

ՈՒՐԱԽ լերձ.ք հարսն և փեսայ ,
 Որք ընկալայք շնորհ գերակայ .
 Զի օրհնութիւն անանցական ,
 Պահելոց է ձեզ անսասան :

Վասն այս ձրի մեք յոյժ ցնծամք ,
 Որ եմք մեք ձեր սերտ բարեկամք .
 Սակս այսորիկ ըմպեմք զբաժակ ,
 Ուրախանամք մեք անկատակ :

Խնդրեմք ՚ի Տեառնէ ձեզ պճնեսցէ ,
 Պողոք բարեօք զարդարեսցէ .
 Մինչ ՚ի խորին ձեր ծերութիւն ,
 Պարգեւեսցէ բարօրութիւն :

ԵՒ ՁԵԶ ՑԱՆԿԱԾ :

Գոչ եմ զձէնջ ընդհանրական ,
 Յիշեւ զայս օր ուրախական .
 Որով զըտի միսթարութիւն ,
 Ստանալոյ ձեր հաճութիւն :

Պարտական եմ ձեզ մշտապէս ,
 Պահել սրտիս հաստատապէս .
 Ձերոց քաղցրիկ ընկերու թիւն ,
 Որ պատճառեաց մեզ ցնծութիւն :

Յիշէք զայս օր ազնիւ Տիկնայք ,
 Յիշէք և դուք միշտ՝ Օրինորդք .
 Եւ դուք յիշէք Երիտասարդք ,
 Որք հղայք ինձ բանիս յորդորք :

Տացէ ինձ Տէր յաջողութիւն ,
 Եւ ձեզ ցանկամ զայս հաւասար .
 Միշտ ընկալնուլ ձեզ գովութիւն ,
 Մնամ ես ձեր ծառայ—

ՅԵԾՈՒԹԻՒՆ ՍՐՏԻ :

ՅԵԾՈՒԹԻՒՆ սրտի այս խմբի մերոյ ,
 'Ի գործ և 'ի դէմս է տեսանելի .
 Թէ որքան խնդամք բերկրութեան ձերոյ ,
 Համարեալ զայն մեզ անորոշելի :

Պատն որոյ սիրտ մեր լի ուրախութեամբ ,
 Անհամբեր առնէ մեզ զայս երգ առնել :

Քանզի չէ օրէն բազմիւ լռութեամբ ,
Թարց խնդակցութիւն մեր խոստովանեւ :

Նա և զայս պաշտօն բարեկամական ,
Հարկաւոր է մեզ այսու ցուցանել .
Ձի վասն մանկան ձեր եմք պարտական ,
Խնդրել 'ի Տեառնէ զարգացուցանել :

Ընդ ծընողաց իւր երկար կեանք յուսամք ,
Պատեալ մշտապէս այսու խնդութեամբ .
Եւ մեք՝ որ եմք ձեր հաստատ բարեկամք ,
Տեսանել զայն միշտ յոյժ ուրախութեամբ :

ՄԱՔՈՒՐ ԴԻՆԻ :

ԵԿԵՅՐ եղբարք սունումք ճաշակ
Սերոյ մերոյ վայելչութեամբ .
Առէք զգինին , լըցէք զբաժակ ,
Եւ ըմպեցէք ախորժութեամբ :

Ձի ոչ գիտեմք վաղուեան աւուր
Ձի՞նչ ցաւ ունէ մեզ բերելոյ .
Վասն որոյ մինչ հաւաքեալ կամք ,
Ձանամք յաւէտ մեզ բերկրելոյ :

Ճամանակաց ե մեր բնութեան ,
 Որոց չունիմք առնել հրաման .
 Ձի չեն կամաց մերոց տուեալ ,
 Կամիլ , բերել , տալ առ ժամայն :

Ձգաստ կացէք մինչ խոստանան ,
 Ձեզ այս աւուրքս ուրախական ,
 Վայելելոյ 'ի միասին .
 Ձի մի տրտմիք սակս այս մասին :

Բարձէք 'ի ձէնջ զեռօրութիւն ,
 Եւ կամ ելէք 'ի խմբից մեր .
 Ձի սիրտ լցեալ ազանդութեամբ ,
 Խօսելոց է միշտ վայր 'ի վեր :

Մաքուր գինին վարելոց է ,
 Ձախտ ներսնայնոց՝ որ դիզեալ կայ .
 Ձի սիրտ սուրբ ըստ նախկին բնութեան ,
 Սրբեալ մնայ միշտ յարակայ :

Բարձրացուցէք բաժակ լցեալ ,
 Եւ սերտ սրտիւ երկրորդեցէք .
 Բանս իմ , զորմէ երթամ յիշել ,
 Ապա սիրով ճաշակեցէք :

Նորոգութիւն Տանն ՀԱՅՈՑ ,
 Աններկայ մեր Բարեկամաց .
 Պարծանք Ազգիս ներկայ Տիկնաց ,
 Եւ այս խմբեալ միակամաց :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ :

ԸՄՊԵՄՔ զբաժակս մեք յոյժ սիրով ,
 Առ Տէր մաղթեմք զայս խնդրելով .
 Քեզ ղերկար կեանս պարգեւելով ,
 Միշտ քեզ լիցի Տէր ապահով :

Նաև տացէ՛ք եզ ողջութիւն ,
 Եւ զործոց քոց յաջողութիւն .
 Ընտանեաց քոց ուրախութիւն ,
 Եւ մանկանց քոց զարգացութիւն :

Մի՛ երկմտիր ՚ի քում սրտի ,
 Թէ՛ զիս առնեմ քեզ հաճելի .
 Այլ յիսըն լիւր դու հաւաստի ,
 Յանկամ ժամու յամենայնի :

ԱՌ ՈՒՄ ԴԻՄԵՄ :

ՉԱՐԴ. Կենաց իմ, պարծանք և փառք ,
 Դու ես միայն , և ոչ այլ ոք .
 Թարց քո անձն իմ է յոյժ անարգ ,
 Ոչ ոք ունիմ , զի տայ ինձ հոգ :

ՃԸՐԱԳ ես դու անձին իմոյ ,
 Լինիմ խաւար , թէ հեռացիս .
 Սիւն , յոյս , և սէր սրտի իմոյ ,
 Առ հիւմ դիմեմ թէ նեղացիս :

Կամ հատ կեանս իմ, կամ ապրեցո՛ ,
 Եւ կամ ցոյց ինձ այլ ճանապարհ .
 Որով անձն իմ յոյժ զուլացո՛ ,
 Զի մընացից անդորրաբար :

Յիշատակ է այս քո սիրոյ ,
 'Ի (Որո՞ւ անուն լինի ,)
 Սէր քո քաղցրիկ ինձ արբեցո՛ ,
 Որքան կեանք իմ յաշխարհիս է :

ԱՍԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆ :

Դ ԽԱՂԱՍԻ ասէ ընուծիւն ,
 Ունիմք զիտեւ զքեր ծառոյն .
 Է՞ր ոչ կրից ազգեցուծիւն ,
 Դիտեւ պարտիմք սրոյ հանգոյն :

Տէս զխօսնակ տկունք արթուն ,
 Որք լուծեամք յայտնի առնեն .
 Բանք ներսնայնոց թէ և ծածկեալ ,
 Դ ներս սրտի՝ որ անցանեն :

Ոչ ինչ ունիմ պահանջելոյ ,
 Յաւել քան զայն՝ զոր տեսանեմ .
 Արիին զիմացդ , որ սէր հոսէ
 Մաքուր մտօք՝ քանզի գիտեմ :

Բայց լեր հառոտաւ զառեալն ՚ի քէն ,
 Պահելոց եմ միշտ մաքրուծեամք .
 Զանալով զի արժանայցեմ ,
 Ապրիւ յաւէտ քոյդ հաճուծեամք :

ԾԻ՛ ԾՈՌԱՆԱՐ :

ՍԻՐԱՆԱՐԵԱՒ եմ քոյ սիրով ,
 Սիրտըս կիզեալ ուժգին բոցով .

Դի սիրոյ քոյ փնամ լալով,
Մի մոռանա՛ր իմ Սիրելի՛ :

Զարթնում է քնոյ առ քեզ կարգամ ,
Համայն սրտիւ կեալդ ցանկամ .
Զի տեսից քեզ յամենայն ժամ ,
Մի մոռանա՛ր , իմ Սիրելի՛ :

Դի խաւարել՝ արեգական ,
Ոչ դաւարէ սէրն իմ այնքան .
Զի ննջեցից անդորրութեամբ ,
Մի մոռանա՛ր , իմ Սիրելի՛ :

Ի՞նչ ես այդքան խտրասիրտ լեալ ,
Երբէք չկամիս ինձ ողորմալ .
Սէր իմ , սէր իմ , կեանքս է աւանդ ,
Մի մոռանա՛ր , իմ Սիրելի՛ :

ԿԵԱՆՔ ՊԻՐԱՒՈՒԹԵԱՆ :

ԿԵԱՆՔ ուրախութեան եկայք վայելեմք ,
Մինչ իղձ բնութեան առ մեզ տեսանեմք .
Օր տարածամ , օր միդացեալ ,
Օր համայնից տուող վախճան ,

Առ դրունս ունիմք յառաջ եդեալ,
Փութն գործել ընդ մեզ դարան :

Ահանք ուրախութեան , և այլն :

Առ ինչ օգուտ յաւել աշխատ ,
Մինչ պէտք կենաց ի չափ ածի .
Որոց ստացումն՝ թէ չիմք պարապ՝
Առ ձեռն ունիմք միշտ պատրաստի :

Ահանք ուրախութեան , և այլն :

Դիք ցանկութեան չափ և կանոն ,
Երջանկութեան հետեւելով .
Ձի ազահից տուիանաց իղձ
Ինքեամբ թաղի մեռանելով :

Ահանք ուրախութեան , և այլն :

Քանզի կարծիք ունել անչափ ,
Է լոկ ընթացք առ բերկրութիւն .
Բայց ոչ զիտեն , զի այդ սոսկ միտք ,
Բերելոց է թշուառութիւն :

ԹՈ՛Ղ. ԶԻ ՄՆԱՅԻ :

ԸՆԴԻ՞Ր պարտիմ տգիտաբար ,
Յայտնե՛լ սէրն այն , որ զիս վառէ -
Եւ կամ զանու՛ն՝ որ 'ի թագուստ ,
Սիրտ իմ ցայս վայր պահեալ ունէ :

Քանզի փոքու՛նք են ըզգալոց ,
Զայն զոր կրեմ սիրելլութեամբ .
Եւ թէ տացից ծանօթութիւն ,
Խօսելոց են կատակութեամբ :

Յորժամ զնա յիշու՛մս ածեմ ,
Ըզգայարանքս կենդանանան .
Եւ 'ի տեսլս մըտաց իմոց ,
Համայն բարիք հանդիսանան :

Մինչ անկեալ կամ 'ի տրտմութիւն ,
Արտասուք իմ յարգելս պահէ .
Եւ մինչ մատնեալ 'ի նեղութիւն ,
Ցաւք իմ դիւրաւ դիւր անցանէ :

Մի՛ թէ պարտիմ տալ տխմարաց ,
Տեղի խօսից վասն այս անուան .

Որ 'ի բոլոր ժամըս կենաց ,
Ինձ կազդուրէ և տայ դարման :

Թող զի քնացէ միշտ սրբութեամբ ,
Փակեալ 'ի սիրտ իմ տրտմութեամբ .
Եւ ոչ յիշի անօգտաբար ,
Բայց միայն յաղօթս և 'ի մաղթանս :

— ◆ —
ԶԱՅՆ ԶՈՐ ՈՒՆԻՄ :

ՄԻՆՁ պարապիմ սակս սիրելւոյս ,
Զանք և աշխատ միշտ քաղցրանան ,
Թէ և իմբախտ չաջողեսցէ ,
Սիրտ իմ և մտք ոչ զըլանան :

Ընդէր տարիամ անչափ շահուց ,
Եւ կամ անսամ ձայնի փառաց .
Մինչ ոչ հերքէ զայն՝ զոր ունիմ ,
'Նա՛ որ սիրտ զիմ ունի վառած :

Ժամանակըն անցանելով ,
Թողու զհետ լոկ յիշատակ .
Անցեալ կենաց և յանցանաց ,
Յիշողութեան մեր նպատակ :

Յաւէտ հաճիմ յաղքատութիւն ,
 Պատեալ սիրով և մաքրութեամբ •
 Քան զանհամար հարստութիւն ,
 Լըցեալ սնոտի փարթամութեամբ :

ԵՐԶԱՆԻԿ ՎԱՐԴ :

ԵՐԶԱՆԻԿ վարդ , մինչ բնութիւն ,
 Քեզ պահպանէ զինաւորեալ •
 Ընդդէմ նոցա որ անպատրաստ ,
 Դիմեն առ քեզ ըղձիւ վառեալ :

Գոյն քոյ ախորժ , հոտ քո զմայլիչ ,
 Տես քոյ յաւէտ բերկրեցուցիչ •
 Ոչ խնայէ սակս վայելման ,
 Որք յարգութեամբ քեզ մերձենան :

Տես զսոխակ՝ որ անդադար ,
 Առ քեզ ձայնէ սիրով վառեալ •
 Անկեղծ սրտիւ՝ մաքուր մտօք ,
 Կեանս իւր ունի քեզ նուիրեալ :

Ո՛հ թէ ճիւղ քան պարտիմ ջանալ ,
 Օրինակաւ քով ընթանալ •

Զի սէր սուտակ , և սիրտ նեխեալ ,
Յինէն ի բաց քնան հերքեալ :

ԵԿԱՅՔ ԱՌ ՈՐՍ ԵՐԹԱՄԻՔ :

Մոռեալ զիշերոյ խոնարհեալ՝ տան
Ծագել լուսոյ առաւօտու .
Շունք որսորդաց ազդեալ խնդան , (Կրկնէ՛ա՛)
Մինչ տեարք զփողն հնչեն ազդու :
Եկայք առ որս երթամք . (Չորից՝)

Կանայք՝ զարանց պարանոցաւ
Անկեալ , ջանան արգելելոյ .
Անձրե՛ կարկուտ և հողմ՝ սկսաւ , (Կրկնէ՛ա՛)
Չէ՛ հնար՝ ասեն՝ ձեզ որսալոյ :
Թող մեզ առ որս երթամք . (Չորից՝)

Անբնակ աղուէսն կայծակնանման ,
Փախչէ փրկել համայն հնարիւք
Ջկեանս , որոյ զհետ երթան , (Կրկնէ՛ա՛)
Հետազօտքն բազում ջանիւք :
Եկայք առ որս երթամք . (Չորից՝)

Տես թալկացեալ չկարէ փախչել,
 Թէ և ըղձիւ յառաջանայ .
 Հասին որսորդք ետուն արգել, (ԿԵՆԵԱ՝)
 Նաե կենացն վախճան և կայ :
 Եկայք առ տունս երթամք . (ՉԴԵԴ՝)

Ան բազմամք սեղան սիրոյ ,
 Եւ վայելեմք խրախճանութեամք .
 Պարգև կենաց բնութեան բերոյ, (ԿԵՆԵԱ՝)
 Եւ հանգստեմք խաղաղութեամք :
 Եկայք գինով խնդամք . (ՉԴԵԴ՝)

ՊԱՐԲ ՀԱՄԵՍԱԲԱՐՈՅ :

ԹԱԳՈՒՀԻԴ ազանց սեռին իգական ,
 Ունեւով յանձին զարդ իմաստական .
 Եղեր օրինակ դու 'ի մէջ մարդկան ,
 Ո՞վ քեզ նմանի վարուք գովական :

Կայտառ դու շարժմամբ և պատրաստական ,
 Արիդ ինքնազէն՝ որպէս զօրական .
 Շուք դու ընկերացդ և հաճոյական ,
 Սէր , քեզ հետևողն չէ վրիպական :

Իսկուհիդ համեստ և արիական ,
 Լըցեալ հանճարով և խոհեմական ,
 Ընկալ դու յինէն զայս զով ըղձական ,
 Բերկրեցեալ սրտիւ և յօժարական :

1.Ո՛ՒՐ ԻՆՁ ԱՂԶԻԿ :

ՀԱՅԵԱՑ սիրով , հայեաց սէր իմ ,
 Եւ քաղցրութեամբ լուր ինձ Աղջիկ .
 Ձի 'ի սիրոյդ վերեալ կոծիմ ,
 Վասն այն սիրտ քո տո՛ւր ինձ , Աղջիկ :

Սոխակն 'ի հոտ բացեալ վարդոյն ,
 Զմայլեալ խալառ մընայ յամպոյն .
 Եւ դու կեանք իմ , որոյ հանդոյն ,
 Հոտս անուշից բո՛ւր ինձ , Աղջիկ :

Տես ղթրթրիկն սիրով վառեալ ,
 Ըզլապտերաւ լինի կիզեալ .
 Սոյնպէս և դու յիս գթացեալ ,
 Սիրոյդ արձա կուր զիս , Աղջիկ :

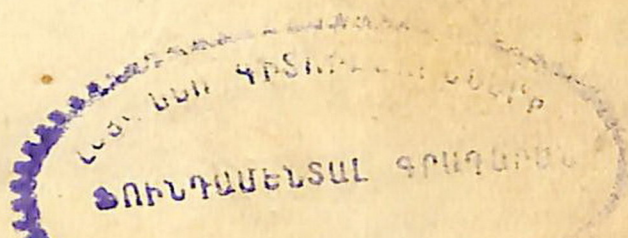
Խօսնակն սիրով լըցեալ ձայնէ,
 Եւ զծագումն լուսոյն ազդէ ։
 Տայդ և ցերեկ սոյնպէս վառէ
 Սէր քո իբրեւ հուր զիս, Ա'ղջիկ ։

Սաստիկ ցաւօք տքնիմանճար ,
 Նայեաց առ իս զթաճաբար ։
 Զի խոցեալ է անխնայաբար
 Սէր քո , որպէս սուր զիս , Ա'ղջիկ ։

Կարօտ սիրոյդ ուժգին պատքեալ ,
 Ի ձեռն մահու կամ դեգերեալ ։
 Դու որպէս ամպ յերկնից իջեալ ,
 Տճուր փրկութեան ջուր ինձ , Ա'ղջիկ ։

ԿԵՆԱՅ ԻՄ ՅՈՅՍ ։

ԴՈՒ՝ որ ծագմամբն արեգական ,
 Վանես զմութ զիշերական ։
 Խնայեալ ուրեմն առ իս զթալ ,
 Եւ գըթութեամբ յիս ողորմալ ։
 Թափրց քո չէ հնար յինէն բառնալ
 Այն մէջ որ զիս ունի պատեալ ։

Ի՞նչ որ շնորհես զվառեկաց ,
 Անեւ տեղէ՝ ածիւ ՚ի բաց .
 Գթա՛ն ուրեմն խաւարելոյս ,
 Օժանդակեա՛ն և անձ ՚ի լոյս .
 Ի՛ . քէն կախի բոյժ իմ ցաւոյս ,
 Քանզի չունիմ ուստեքէ յոյս :

Վասն այն նեղեալ առ քեզ դիմեմ ,
 Եւ ցաւ սրտիս քեզ բողոքեմ .
 Հայեանց ուրեմն թշուառելոյս ,
 Եւ հաճեանց դու տալ ինձ խրախոյս .
 Զի ՚ի քէն է կենաց իմ յոյս ,
 Եւ քեւ յուսամ առնել խնջոյս :

ԼՈՅՍ ԱԶԱՅ ԿԱՐՕՏԻՄ :

Ի՛ . ՍԻՐՈՅԴ ԲՈՐԲՈՔԻՄ ,
 Դեզերեալ մորմոքիմ .
 Ո՛ւր ես դու խօսնակ իմ ,
 Եկ կեցո՛ զանձըն իմ : (ԿԵՆԷՄ')

Լոյս աչացո կարօտին ,
 Տեսանել վերստին .
 Պատկերըդ երկնային ,
 Սիրարկիդ երկրային : (ԿԵՆԷՄ')

Յուսահատ շուարիմ,
 Անձնահատ նուաղիմ.
 Թէ և մահ ընդունիմ,
 'Ի սիրոյդ հէ խորշիմ: (ԿԵՆԵՍ)

ՄԻԱՅՆԱԿ ՀՐԶԻՄ:

ՄԻՆՁ յերբ համբերեմ բախտիս խստութեան,
 Մինչ յերբ արտասուօք և տրտում շրջիմ.
 Եւ մինչ յերբ յանցոյս մտածողութեան,
 Կեանք իմ, վասն քոյ ողբալով ննջիմ:

Ա՛նհանգիստ մտօք ցաւիմ յարաժամ,
 Եւ լուռ հայեցմամբ պապանձի լեզուս.
 Ո՞հ. զի՛նչ արարից. զի միւսանգամ
 Արժանի եղէց զրկել սիրելոյս:

Կամաւ ու խտեցից կեանք իմ նուիրել,
 Թէ յաջողէ ինձ այս լոկ ցանկութիւն.
 Յայնժամ մահընիմ սիրով լընդունել,
 Քանզի լրանայ այս կարօտութիւն:

Խղճա՛ ուրեմն՝ դալար հասակիս,
 Պատճառաւ սիրոյդ վհատեալ է յոյժ:

Միայնակ շրջիմ նման տատրակի ,
 Միայնակ ցուծեանս դու լինիցիս բոյժ :

Կեանք իմ անցանէ , սաստիկ տխրութեան ,
 Կարօտիւ մնամ քաղցրութեան սիրոյդ .
 Մինչ յերբ կրեմ գցաւ ի պանդխտութեան ,
 Շրջիմ խեղազար , գտից նման քոյդ :

ԿԵԱՆՔ ՊԱՆԴԽՏՈՒԹԵԱՆ :

ՄԻԱՅՆԱԿ նստեալ մինչ բազում ունիմ ,
 Կեանք պանդխտութեան սիրով ընդունիմ .
 Այլ զինչ արարից . քանզի ոչ գոյ ճար :

Ըստ որում բախտի անգութ խստութեան ,
 Ոչինչ կարէ տալ առիթ մեղմութեան .
 Ուրեմն համբերել խրատէ մեզ հանճար :

Եւ համբերութիւն թէ երկայն տեւէ ,
 Երկայնամտութիւն իսկոյն հետեւէ .
 Որոց քաղցրութեան արդ զփորձ ունիմ :

Ջի խոկմամբ թէ կամ ի մըտի նոցին ,
 Ոչ յաւեւ թուիմ լինել առանձին .
 Որով զայս կեանս իմ սիրով ընդունիմ :

ԳԻՒԹ ՅԵՐԱԶԻ :

ՄԻՆՉ տիւն 'ի մէնջ 'ի բաց զընայ ,
 Գիշերն տիրէ մեզ մըթութեամբ .
 Եւ մինչ բնութիւնըն պահանջէ ,
 Նորոգութիւն հանգստութեամբ .
 Հըջիմանդուլ խեւադարեալ : (Կըլնէմ')

Մինչ թալիացեալ նիրհել ջանամ ,
 Հողոյս աչաց ձեակերպի .
 Պաակեր նորա՝ յորոյ սիրոյն ,
 Սիրտ իմ գերեալ յար տազնապի
 Ուժգին սիրով վերաւորեալ : (Կըլնէմ')

Տեսանեմ զի փայլակն ականց ,
 Մածեալ սիրով առ իս շանթէ .
 Եւ ձայն նորին գերբընական ,
 Ինձ դարմանէ յաւել քան թէ
 Բուժ բժշկաց զեր կատարեալ : (Կըլնէմ')

Մինչ աչք իմ ընդ ականց նորին ,
 Յառեալ ապշեն տատամեցեալ .
 Սիրտ իմ կրէ զայն զգացումն ,
 Որ սիրեւեաց է հանդերձեալ .
 'Ի բնութենէ պարզե հցեալ : (Կըլնէմ')

Որովհետեւ այս է բախտ իմ,
 Թող մոռթքեցեն ինձ վիճակեալ.
 Գէթ յերազի ճաշակիցեմ
 Զայն ցնծութիւն, յորմէ զրկեալ
 'Ի տուընջեան՝ մնամ պասքեալ: (ԿԵՂԵՍ)

ՍԻՐԵԼԻ ԲԱԶՄԱՅ:

ԶԱՐԴ քնկերաց քոց համեստաբարոյ,
 Առաքինազարդ դուտորդ հանճարոյ,
 Քաղցրաբար վարուք սիրելի բազմաց,
 Հասակաւ մանուկ կառաւար կամաց:
 Տիրուհիդ խելաց յաւել քան զմարդ,
 Քաղցրութիւն սեռիդ ունենլով քեզ զարդ,
 Գթութիւն սրտիդ կատարելութեամբ,
 Ողբամք յարածամ կարի՛ դառնութեամբ:
 Ե՛րթ դու Աննայի փոխան դառնութեան,
 Ընկալ 'ի վերուստ զթագ կուսութեան.
 Ոչ է քեզ օտար ողբոյս հեղինակ,
 Այն զոր սիրէիր եղբօր փոխանակ:

Կիալըն քո ցանկայր բազում եռանդեօք,
 Լուաց վախճանիդ զերեսդ արտասուօք:

ՀՈԳԻՈՅՍ ՏԻԿԻՆ :

Մի՛ նայիր առ իս , քահարէկ Տիկին իմ ,
Ակունքըդ սիրուն գերեցին սիրտ իմ .
Ի՛ զո՛ւր փախազիմ , ի՛ զո՛ւր տաղնապիմ ,
Խոցեալ ի՛ սիրոյդ՝ ի՛ զո՛ւր մեռանիմ :

Մինչ՝ ո՛չ արժան եմ , ո՛չ զբաղդ ունիմ ,
Ո՛չ խղճալ կամիս ի՛ փրկել զանձն իմ ,
Ձի մի՛ ընդունայն ի՛ ցաւոյդ մաշիմ ,
Յոգւոց հանելով տամ՝ ւորդ զոգի իմ :

Եթէ աղաչանս , և թէ արտասուս ,
Կամ թէ պատարագ՝ քեզ մասուցանեմ ,
Բաւ են լինելոց զսիրտ քոյ ընդել ,
Ձի զուժ շարժիցես ի՛ փրկել զանձն իմ :

Ի՛ ծունըր կրկնեալ առ քեզ պաղատիմ ,
Արտասուօք լցեալ հոգւոյս Տիկին իմ ,
Խնամեա՛ , խղճա՛ , գըթա՛ և փրկեա՛ ,
Դի՛ր զիս ի՛ սրտիդ , և կեցո՛ զանձն իմ :

Եթէ զայս համայն ընդ վայր համարիս ,
Սիրտ քոյ քարացեալ միշտ քնայ վասն իմ ,
Ուրեմն աղաչեմ , մի՛ նայիր երբէք
Ոչ միայն առ իս , այլ ո՛չ յստուեր իմ :

Ա՛Ռ. ԶԱՒԵԼ ,

Լ. Ա՛Ւ ՏԻԿՆԱՅ.Ք և Պարնայ.Ք առէ.Ք զիմաւել ,
 Զի յարմար են նոքա ՚ի սենեակս պահել .
 Բերի զայն ես յուսով ՚ի Գերմանիոյ ,
 Զի աղքատ աղջկան լիջի.Ք ձեռնտու :
 Ա՛ռ զաւել , ա՛ռ զաւել , ա՛ռ զաւել
 յաղքատ աղջկանէն :

Պարնայ.Ք ինձ հաղիպեալ ասեն , կ'աց աղջիկ ,
 Վաճառես դիւրագին զաւելս .քոյ , քաղցրիկ .
 Տիկնայ.Ք դու.Ք ևս առէ.Ք , են յոյժ պատուական ,
 Ո՛հ առէ.Ք դու.Ք զաւելս աղքատիկ աղջկան :
 Ա՛ռ զաւել , և այլն :

Եւ յորժամ յիմ յերկիր դառնամ վերստին ,
 Քաղցր են ինձ բարեկամք թողուլ ձեզ ցաւ իմ .
 Յիշեցից զերախտիս ձեր ես յաւիտեան ,
 Զի շնորհս արարի.Ք աղքատիկ աղջկան :
 Ա՛ռ զաւել , և այլն :

— ◆ —

Ա՛Ռ. ԶԱՄԲԵԼ : *գլխով*

ԳԻՒՂԱԿԱՆ աղջիկ եմ ես զամբիւղաշէն ,
 Եկեալ աստ զամբիւղով.Ք ՚ի Հայոց երկրէն .

Յուսամ գի Հայ Տիկնայ.ք և Պարնայ.ք Հնդկաց,
Բարձրը գին տացեն իմ սիրուն զամբիւղաց ։
Առ զամբիւղ , առ զամբիւղ , առ զամբիւղ ,
Յօտար աղջկանէն ։

ԶԱրարատ , զՏիգրիս և զԵփրատ թողի ,
Միայնակ շրջիմ աստ յեզերս Գանգէսի .
Պանդուխտ եմ , օգնեցէ.ք անտերունջ անձին ,
Զի ծընողք ձեր յառաջ աստ պանդուխտ էին .
Առ զամբիւղ , և այլն ։

Զամբիւղք իմ են յարմար ասղնեգործութեան ,
Պահել անդ զմատնոց , զթեւ , և զասղաման .
Իմ ձեռօք եմ գործեալ ես զամենեսին ,
Մինչ գառինք և ոչխարք զինե խաղային ։
Առ զամբիւղ , և այլն ։

Գանձ բազում , ցաւք բազում կան յայտաշխարհի ,
Պէտք սակաւ , ցաւք սակաւ են յիմում գեղի .
Զայդի մի ունէի , զամբիւղ գործէի ,
Լոկ կաթամբ և պողովք երջանիկ էի ։
Առ զամբիւղ , և այլն ։

Աստ ծիրան , սերկեւել , և խաղող չկայ ,
Բայց միայն փափիայ , քիւլայ և ատոյ .

Ե՞րբ իցէ • զի արժան եղէց վերոտին ,
 Ճաշակել զպտուղս իմոյ պարտիզին :
 Առ զամբիւղ և այլն :

Ապա դուք լաւ տիկնայք զամբիւղս իմառէք ,
 Գիւղական աղջկան սիրով օգնեցէք •
 Զի դարձեալ յերկիր իմ հանդերձ ձեր շնորհօք
 Զերախտիս ձեր առ իս գովեցից բազմօք :
 Առ զամբիւղ , և այլն :

ՄԵՍՐՈՎԱԳԵԱՆ ԱՇՆԱՆ ԱՌԱՒՈՏ :

Ա՛հ աշնան առաւօտ սրտի իմոյ զարդ ,
 Դու բարեաւ ծագեցար ինձ բերկրութիւնարդ •
 Արեւուն կարապետ քոյ պայծառ դիմաց ,
 Տամ սիրտ իմ սիրովին պատարագ կամաց :
 Առ իբրու , առ իբրու , առ իբրու նուէր կնդրկաց :

Թորթորեալ հովու զով ցօղով զիշերեան ,
 Հողջողաս գոյն ըզգոյն օրպէս ծիածան •
 Դու հոգի սոեակին , դու շունչ ես վարդին ,
 Դու և քո քերթողին քո սիրահարին :
 Ես իբրու , ես իբրու , ես իբրու Ազին երկնային :

Եւ որ աւուր տուընջեան դժխոյ քրքմազգեաց ,
 Գաս բազմեալ տիկնօրէն 'ի վարդազոյն կառս •
 Անիւք քո աստեղունք , երիվարք հողմունք ,
 Փողար քո մուզայք են , և ծառայք ցումունք •
 Ես իբրու , ես իբրու , ես իբրու քո գեղոյ սարուկ :

ՀՐԶԻՐ ԱՆՀԱՆԴԻՍՏ :

'Ի մէջ ճանապարհի տէս քո սիրածի հալն ,
 Որպէ՛ս շրջէր անհանգիստ վասն քո քաղցր
 տեսուն : (ԿԵՂԵՍ՝)

Նայիր քո սիրեւելոյն սիրոյդ է միշտ արթուն ,
 Ողբալով խնդրումէր վասն քո քաղցր տեսուն :
 (ԿԵՂԵՍ՝)

Աղբրդ որ ջահէլաս , դու ինձ կարօտ պահու մաս ,
 Մին դու մտածում՝ չես , թէ աշխարհս հում
 կըմնայ : (ԿԵՂԵՍ՝)

Աւանդ օրըս էհաս խեղճ և ողբալի մնացի ,
 Վասն քո քաղցր տեսուն այժմս կարօտ մնացի :
 (ԿԵՂԵՍ՝)

Մարդոյս կեանքն է վայրի , 'ի մէջ ունայն աշխարհի ,
 Միայն թէ կըմնայ քո սէրըն ինձ յիշելի :
 (ԿԵՂԵՍ՝)

ՆԱՀԽՈՒՆ ԲԱՐՈՒՆ :

ՍԻՐՈՎ, հարցուր նաշխուն ըլբաւ ,
 Կարօտամ ես կնկուղ վարդիդ :

Տարբերութիւնս ինձի բռնէց ,
 Սիրելւոցըս ինձ բաժանէց :

Նման տատրանկի ես դարձայ ,
 Վարդիդ վերէն ես շեւացայ :

Ջահէլաս դու խաթուն ջանի ,
 Քո սէրըն ինձ կուսըպանի :

Աղաչանօք 'ի քէն խնդրեմ ,
 Չըթողուս զիս կարօտ մեռնեմ :

Ջըվան ումըս յանցայ կալման ,
 Ես ամ քո հէշեիցըն լաւման :

Նուրայ իմ քո տեսած զարդն ,
 Չորամանայ այգուդ վարդն :

Չարմանալի էր մեր սէրն ,
 Մշտապէսի քո ընկ' ըրն :

Բոպէ բոպէ հս կու խնդրեմ,
Որ սիրելուս ուրախ տեսնեմ :

Մոմէրով սիրտըս վառածայ ,
Քո խօսքերըն սիրուն թարայ :

ՀՐԹՈՒՆՔԻ ԼԱՒ ԳԻՆՈՅ ԹԱՍԱՅ :

ՅԱՏԿԱՊԷՍ քեզի սիրէլամ,
Սերովդ յոյժ խորովվէլամ :

Ունեմ սէր , քո սրտին հարցն ,
Ուրախ դէմքըդ առ ինձ դարձն :

Վասն էր աս պահում ինձ լալով ,
Վաղայ ունեմ երկու տարով :

Հարաս լուս դէմքըդ դաղումաս ,
Հայի՞ք մէջ սրտիս դաղումաս :

Աննման տեսօք հս փերի ,
Աչքերիդ ելէլամ գերի :

Նազովելդ ինձի երումաս ,
 Նռան ծառ սրտիս տիրումաս :

Իս ջարբըն ինձի հաբասայ ,
 Շրթունքդ լաւ զինոյ թասայ :

Սիրական , սիրով աննման ,
 Սիրոյդ ծով ընկայ բիգուման :

Յատկապէս չեզ որ տեսմանամ ,
 Ծածուկ սիրով ապականամ :

Նարգիզդ հոգիս կու հանէ ,
 Նոր սիրտդ ուսում կընկանէ :

Ի՛՛ զալում սէր ունես ասա ,
 Շրթունքդ լաւ զինոյ թասայ :

Ա՛յ անիրաւ չում չես ասում ,
 Սիրելոյդ կարօտաս պահում :

Քախարար դէմքդ երբ զաղումաս ,
 Սր օ իս մէջն դու զաղումաս :

Իմ քննարկի սէր կամըդ ասան ,
Սիրելոյդ վերայ ողորմայ :

Սիրոյդ յէշխէն ելայ գերի ,
Ասան սէր քո ինձ սիրելի :

Մոռաման չեմ ես քո սէրն ,
Ո՞ւր ասեմ ես իմ դարդերն :

Մին մտածում չեմ դու ինձ համար ,
Որ ուզումամ քեզ անդադար :

Աղորդ ասան միտըդ ինչպիսի ,
Իմ կամըն քեզ լալ յայտնիայ :

Ես քո սիրէն չեմ կուշտաման ,
Սասաիկ սիրովամ տապակման :

Տրտում սրտով մանամ գովման ,
Մզամ թէ դու չեմ իմաման :

Նարնջի դէմքըդ փայլմանայ ,
Սիրտս սիրովըդ երմանայ :

Փրկի՛ր ինձ էս ցաւից շուտով ,
Որ կմեռնեմ համբերելով :

Ո՞ր աննման սէրդ իմ ասն ,
Աչքէրըդ աստղի նմանայ :

Ա՞յ զաւրմ քեզ որ տեսմանամ ,
Ցաւերըս ողջ մոռամանամ :

Սէ՛ր իմ , սէ՛ր իմ , հիւ աննըման .
Ինձ կըմընաս դու յաւիտեան :

ՏԱԶԻ ԲԷ ՏԱԶ :

ԱՌԱԽՈՏՈՒՅ ելնեմ լալով ,
Քո լոյս երեսին տամ բարով .
Ուրախ յերեսըդ նայելով ,
Տաղէ բէ տաղէ նօլ բընօլ :

Լոյս երեսըդ երբ գաղումաս ,
Զգարիս մէջընդ գաղումաս .
Սուր դանակով սպանումաս ,
Տաղէ բէ տաղէ նօլ բընօլ :

Դու վարդի ծառ , ես բլրու լամ ,
 Սիրոյդ էշխէն ես ուրախամ .
 Վարդերդ բաց շատ սիրէլամ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նով բընօլ :

Տուած ընծայդ պատուականայ ,
 Քան զվարդըն գովականայ .
 Լուսնիակի նման փայլմանայ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նով բընօլ :

Գոլեմ սիրելոյս ման գալն ,
 Շիւացոյց ինձ այդ նոր խալն .
 Մաքր սիրաբն , ահա իմ հալն ,
 Տաղէ բէ տաղէ նով բընօլ :

Ախ քաշելով մանամ գոլման
 Սիրելի , քեզի գտանեմ .
 Սրախ փափազն լցուցանեմ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նով բընօլ :

Յաւուր միում ես քեզ տեսայ ,
 Մէջլիսումն բազմեալ տեսայ .
 Սիրով սրտովս հաւանեցայ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նով բընօլ :

Քանի ես քեզ կըճանան չեմ ,
 Թրմոշկէլաս ել բացման չես .
 Ջարման քայ որ շիլաման չես ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Գձէլիր վարդագոյն շալըդ ,
 Շողշողալով առ իս գալըդ .
 Շիլացոյց ինձ այդ նոր խալըդ ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Շատ սիրահար խեղճ բլբուլամ ,
 Անուշահոտոյդ գերիւամ .
 Որպէս ծարաւի ջրի ամ .
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Ես քո սիրէն կուշտաման չեմ ,
 Սէ՛ր քեզանէ բաժանման չեմ .
 Առանց քեզի դադարման չեմ ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Իմ սէրըն քեզ շատ հաստատայ ,
 Նման արեւին վայլմանայ .
 Գաղթը սրտիդ որ լոյս չտայ ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Սիրոյդ է շէնն ես երվելամ ,
 Ե՛ւր .քո սիրէն մոլորվելամ ,
 Կեանքս կեանքիդ յետ կապելամ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նօւլ բընօւլ :

Աչքէր ունես խու մար խու մար ,
 Յունքիրըդ կապէլաս կամար .
 Ե՛ւ .քո սիրէն եմ խելադար ,
 Տաղէ բէ տաղէ նօւլ բընօւլ :

Կեռքնիդ անգին մարդարիտ ,
 Թամամէլաս տասչորս տարիդ .
 Մտնեմ բաղչէդ քաղեմ բարիդ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նօւլ բընօւլ :

Մատնէր ունես մոմէ թափած ,
 Քեզի նման էլ չեմ տեսած .
 Լոյս .քո սիրէն եմ ես հալած ,
 Տաղէ բէ տաղէ նօւլ բընօւլ :

Ա՛խ .քաշելօւլ էս օրն հասայ ,
 Մինչե .քո սէրն յաւել տեսայ .
 Մեռեալ էի կենդանացայ ,
 Տաղէ բէ տաղէ նօւլ բընօւլ :

Քոպէ ըոպէ ես տոժմանամ,
 Ուրախու թենէ դողմանամ .
 Էշխովըդ ես մոլորմանամ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Ես կը ջոկվեմ քեզնէ լալով ,
 Վադայ դըրի երկու տարով .
 Կըթողում քեզ լալով լալով ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Աղորդ որ ես զըրածամ ,
 Համ կենդանի՝ համ մեռածամ .
 Տեսոյդ վերայ շեւցածամ ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Հազիդ շորէն կարմիր աւայ ,
 Քո պատկերն թամամ խաւայ .
 Կարմիր թշերըդ ինձ արն ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

Քարուհապետն տիեզերաց ,
 Արժան առցէ քեզ իւր փառաց .
 Ինձ ևս քեզ հետ միաւորած ,
 Տազէ բէ տազէ նօլ բընօլ :

ՅԵՌԵԱՒԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ :

ՅԵՌԵԱՒԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ահամբ պատուականօք

կորուսեալ եմ Սիրելիս .

Նորաբողոք վարդապետնիկ

հոտոտելի նազելիս .

Նորա սիրոյն ելեալ յերկրէս

դարբն շրջիմ յայսմ երկրիս .

Որպէս բլբուլ շրջիմ սարէ

ի սար՝ վասն սիրելոյս ,

Ոչ գտանեմ, ոչ գտանեմ,

գերի մնամ ի ձեռն սիրոյ կարօտոյս :

Արուսեակն իմ, երեակն իմ,

արեգակն իմ, լուսինն իմ .

Խնկութիւն իմ, բերկրութիւն իմ,

հաճութիւն իմ, սէրն իմ .

Նազելին իմ, պատուելին իմ,

թաղուհին իմ, թագն իմ .

Որպէս բլբուլ , և այլն :

Բազում անգամ փախագիցայ

տեսիլդ քո տեսանիւ .

Բայց ոչ գիտեմ թէ յ՞որ տեղ ես ,

որպէս կարեմ հասանիւ .

Դմ կարօտոյս ոչինչ օգնէ ,
 Դրպէս կարեմ դադարեւ .
 Որպէս բլբուլ . և այլն :

Բախճական ինչ , ցնծութիւն ինչ
 Դչ գոյ բնաւին Ի յիս .
 Սէրդ եղեալ անդամանդեայ ,
 որպէս երկաթ քարշէ զիս .
 Բս սիրոյ կարօտութիւնն
 որպէս հուր եղեալ այրէ զիս .
 Որպէս բլբուլ . և այլն :

Անդադա՛ր՝ անդադա՛ր քեզ ձայնեմ
 և լամ իմ սիրելի .
 Եղկելի եղեալ շրջիմ կարօտով ,
 սիրոյդ գերի ելի .
 Չայնես առիս հուր և իցես ,
 դամ տեսանեմ քեզ նազելի .
 Որպէս բլբուլ . և այլն :

Հանապազ ողբամ և կոծամ ,
 որ հեռացար դու յինէն .
 Արժանապէս սգամ և կոծամ ,
 որ զգիլեցայ ես Ի քէն .

Ոչ համբերեմ այս եռանդիս
սէրս վառեալ է ի քէն .
Որպէս բլբուլ . և այլն ,

Այդ աննման քաղցրագունեղ
պատկերդ՝ որ դու ունիս .
Գիշեր ցէրէկ մտածելով՝
միշտ մտածեմ ես ի յիս .
Եւ ոչ զիտեմ զինչ ճար առնեմ ,
զի բոյժ լիցի իմ սրտիս .
Որպէս բլբուլ . և այլն :

Մէկ ակնն ես յոյժ գովելի ,
սէրդ սիրոյդ սրտակից .
Որոնեւով ինչ գտանեմ ,
եղեալ եմ ! յոյժ ցաւալից .
Կարօտոյս սէր սրտումս վառէ ,
ուչ զիտեմ զինչ արարից .
Որպէս բլբուլ . և այլն :

Է՞ր աննման զեր գեղեցիկ ,
նազելոյս կորուսեալ եմ .
Նորա սիրոյն սիրով փափագիմ ,
սիրահարեալ եմ :

Որպէս երգնակ կարօտաւի ,
 իմ աննման վարդս խնդրեմ .
 Որպէս բլբուլ . և այլն :

ԲԱԺԱՆՈՒԾՆ ՍԻՐԱՀԱՐԱՑ :

ՈՂՋՈՅՆ դառնութեան
 հոգւոյս եկի մատուցանել ,
 Եւ առնուլ զհրաման ի քէն
 առ ի ծով մասնել :

Աւաղաբեր խնդիրդ քո
 սիրտըս խոցոտէ ,
 Հոգիս իմ ելեալ սեղէն
 արեան վտակ հոսէ :

Ես ոչ զիտեմ զի՞նչ ժամ էր այն
 յոր մեք իրար տեսաք ,
 Զի այժմս սաստկագին սիրով
 այսպէս շաղկապեցաք :

Ես ոչ երբէք մտածեցի
 որ յինէն կհեռանաս ,
 Եւ անբժշկելի վէրքն
 իմ սրտիս կըբառնաս :

Աւաղ աւաղ ինձ եղկելոյս
որ այսօր կը հեռանամ ,
Ի թեէն ցանկալոյն իմոյ
ահա Ի բաց զընամ :

Ո՛վ անողորմ սիրահար ,
զիմորդ այդքան ողբաս .
Աղէկօտոր հեկեկանօք
հրքան ողորմ լաս :

Ես ոչ հոգամ զկեանս իմ ,
և ոչ կորուստ անձին .
Այլ երկնչիմ խորտակիցես
խորհուրդն իմ սրտին :

Լէր դու յինէն յոյժ մփիթար
և անկասկածանօք ,
Ոչոք կարէ զիս պատրել
այլ իմն օրինակօք :

Որովհետև ծնար դու
վասն իմ, սիրելի Տիկին ,
Տո՛ւր ինձ նշան հաստատու թեան
սիրոյ քո մատանին :

Առ յինէն զմատանին
 և զիւր 'ի քո մատին ,
 Յորժամ տեսցես զայս մատանին ,
 յայնժամ յիշեսցես ինձ :

Ահա երթամ ես իմ սիրելի
 և ցանկալի Տիկին ,
 Զի նաւն նշանաւ իւրով
 կուչէ զես յիւր փորին :

Նայեմ երկինք՝ և այս ահեղ
 և սարսափելի ծով ,
 Զնդրեմ 'ի Տեառնէ քեզ տարեալ
 բերցէ ապահով :

Ահա եղէ ես նման Տատրակի
 զոյգն կորուսեալ ,
 Եւ ելեալ 'ի քէն զնամ
 որպէս մոլորեալ :

Փրկէ՛չ համայն աշխարհի ,
 ըզսա քեզ աւանդեմ ,
 'ի ներքոյ թևոց քոց տանել
 զքեզ յարաժամ մաղթեմ :

ԵՐԳ ԲԻՒԼԲԻՒԼԻՆ :

ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ ԲԻԼԼԵԻԼԻՆ 'ի մէջ գիշերոյն ,
Ասէր , հվ եգիտ՝ եգիտ զսէրն իմ քաղցրագոյն :

Որոնէր անհանգիստ 'ի մէջ իւր այգւոյն ,
Ըշտապով ճեմէր՝ ճեմէր 'ի սէր ցանկալւոյն :

Վայելուչ ձայնիւ երգէր յոյժ համեղագոյն ,
Մի՞ թէ դուք տեսիք՝ տեսիք զսէրն իմ
քաղցրագոյն :

Հետ շաւղին ընթացեալ փութով վաղագոյն ,
Յուզելով պարէր՝ պարէր 'ի սէր ցանկալւոյն :

Առիս նայեցէք՝ տսէր , պահապանք այգւոյն ,
Եկեալ հիւ եհաս՝ եհաստ գվարդն իմ
քաղցրագոյն :

Նազելի վարդին սիրոյն լայր խիստ դառնագոյն ,
Ողբալով զոչէր՝ զոչէր 'ի սէր ցանկալւոյն :

Է՛ իմ ողորմած Աստուած՝ Տէր կարողագոյն ,
Վերստին տհաւ ինձ , տհաւ ինձ վարդն իմ
քաղցրագոյն :

Սոյն գունակ մաղթեմէ ես Տէրն բարձրագոյն ,
Դարձուսցէ զգերիս՝ գերիս ՚ի մեղաց գործոյն :

ՔԱՂՑՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԴ :

ՍԻՐՏ իմ անգաղար եղև սիրահար ,
Առնէ զիս աւար , շրջիմ խեղագար :
Վարդ , վարդ , վարդ :

Իմ սիրական Վարդ , արա՛ ինձ զուարթ ,
Սիրոյդ եմ աղֆատ , ո՛վ երկնագոյն վարդ :
Վարդ , վարդ , վարդ :

Բամ խոցեալ ցաւով , աղաչեմ սիրով ,
Լէր ինձ ապահով , իմ զուարճական վարդ :
Վարդ , վարդ , վարդ :

Երեսըդ պայծառ , ծով աչքերդ վառ ,
Յունքերըդ կամար , մոլորէ ինձ վարդ :
Վարդ , վարդ , վարդ :

Լալով աղաչեմ, սիրով պաղատեմ,
Ցաւերս ասեմ, մին ճար արձ վարդ ։
Վարդ, վարդ, վարդ ։

Զի վասն քո եմ, յուսով քեզ դիմեմ,
Վարդ քեզ մեռանիմ, շուահասիբ ինձ վարդ ։
Վարդ, վարդ, վարդ ։

ԾԱԳԵՑԱՐ ։

ԾԱԳԵՑԱՐ զերթ արուսեակ ,
սէր իմ դու գեղեցկաճայն պսակ ,
Դէմքո յաղթօղ հրոսակ ,
քաջ պարթեւահասակ ,
Ո՛հ կարմրատեսակ սէր իմ,
ի սրտիս հեղուսակ ։

Դիւցազնական քոյդ դրակ ,
սէր իմ, ոսկեթել վարսիդ պրակ ,
Սիրտ իմ բարձեր արագ ,
ետուր սիրոյդ ճարակ ,
Ո՛հ տոչորիմ արագ ,
յառեալ ի գեղ քո միակ ։

Սէր քո ուժգինն քան զմագնիս ,
 սէր իմ վառի մինչ լսինէն մեկնիս ,
 Կրեմ գտենչ քո յիս ,
 ծրարեալ 'ի հոգիս՞ ,
 Ո՛հ ցնծայ իմ հոգիս ,
 մինչ տեսանեմ զքեզ առ իս :

Զխորհրդով քո մինչ յածիմ ,
 սէր իմ , սերտ սիրով քով զգածիմ ,
 Թանձր հոգով մտածիմ ,
 սրով սիրոյդ խոցոտիմ ,
 Ո՛հ 'ի վրանս ածիմ ,
 խնամօք սիրոյդ լոկ տածիմ :

Ցաւօք սիրոյ քոյ յածիմ ,
 սէր իմ , կաթոգին ըղձիւ կոծիմ ,
 Արե՛ շիջո՛ գրոց իմ ,
 զբորբոքեալ հնոց իմ ,
 Ո՛հ մախր 'ի ծոց իմ ,
 և զովացո՛ գրոց իմ :

Դիդ գերազանց գեր ամխոյժ ,
 սէր իմ ցանկալի , հոգւոյս իմ յոյժ ,

Բարձաւ յինէն յոյս ,
 վասն այն առնեմ զգոյժ ,
 Ո՛հ ի քէն է ինձ բոյժ ,
 տառապեալ սրտի իմ ոյժ :

Ջակատեալ Եփրեմ պիտակ ,
 սէր իմ, սիրոյդ չէի գիտակ .
 Ձի է ի խորայտաակ ,
 կամքդ ակորժ դիպակ ,
 Ո՛հ յարմարատեսակ
 զովիչ յորդ վտակ :

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՎԱՐԴԻ ՏԵՐԵԻ :

ԴՈՒ որ եկիր երեւցար ,
 Իբրեւ արեւ ինձ ծագեցար .
 Տնծու թիւն ինձ պարզեցար ,
 Մի մոռանար իմ սիրելի :

Իմ աննման , իմ լոյս արեւ ,
 Անու շահոտ վարդի տերեւ .
 Լալով տամքեզ , եւ ան բարեւ ,
 Մի մոռանար իմ սիրելի :

Իմ ազնիւ երամ երամ,
 Իմ գեղեցիկ վարդ անթառամ.
 'Ի քոյ երկրէն ես կու գընամ,
 Մի մուանար իմ սիրելի :

Արե՛ իմ քաղցրիկ աղաւնի ,
 Ոսկէխնձոր զարմանալի .
 Քո տեսնողին բիւր երանի՛ ,
 Բարի եկիր , եմ սիրելի :

ՎՐԱՍՏԱՆԱՅ ԳՕՋԱՆԵՐՆ :

ԳՈՎԵՄ սրտիւ ուրախական ,
 Թիֆլիզ քաղաքըն պատուական .
 Յոյժ գեղեցիկ և սիրական ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն .
 Այ՛ Վրաստանայ գոգալնէրն ,
 Հէն Թիֆլիզու խաթուէնէրն :

Սոսն. քան ունեն ղուղրաթի համամ ,
 Միջի խաթուէնէրն թամամ .
 Սպիտակ բոխախ բոլոր շամամ ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Աչքէր ունեն շամս ու դամար ,
 Յունքերըն կապիւ են կամար .
 Կապիւին Մուրասայ կամար ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Ծամերն դաստայ ոլոր . Ե ,
 Յերեսին լուսին բոլորած .
 Հատ մարդ է տեսած մոլորած ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Սիրէլան եարին պատուական ,
 Ունեն ժառանգ արուական .
 Արժանիան թագաւորական ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Մէջիս նստեն համով դամով ,
 Գինի խմեն ոսկէ ջամով .
 Որ քան զշաքարըն համով ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Ջարբաֆ են հագէլ բարբար ,
 Սամուր փալամփու շ սարբար .
 Ողջն էլ սիրուն մի հաւասար ,
 Վրաստանայ գոգալնէրն . Եւ այլն :

Հաղէլին զւմաշ ու խառայ ,
 Ունեն շատ զարաւաշ և ծառայ .
 Խաղելն լաւ կանաչ խառայ ,
 Վրաստանայ գողալնէրն . Եւ այլն :

Ես Նաղաշն եմ մեղաց ծովին ,
 Նորանց սիրովն զինով եմ ,
 Խըբար չեմ թէ ինչպէս գովեմ ,
 Վրաստանայ գողալնէրն . Եւ այլն :

ՍԻՐՈՅԴ ԿԱՐՕՏԻՄ

Ո՞վ սէր իմ, սիրոյդ կարօտիմ, (Կելէեա՛)
 Թարց տեսոյդ ես ոչինչ լինիմ .
 Արե՛ Էջ ընդ իս՝ յայգին իմ,
 Ուրախ լեր թէ ոչ թառամիմ :

Արտուտըն ցանկայ իւր վարդին , (Կելէեա՛)
 Եւ հարսն լանջադեղ զարդին .
 Այլ և ես քոյդ ազնիւ անձին ,
 Զի դու ես իմ սիրոյ բաժին :

Ո՞վ Վրխտոս լեր դու օգնական , (Կելէեա՛)
 Սիրելի (աշա ահուհ) մերոյ պատուական .

Տացէ՛ Տէր զկեանս խաղաղական ,
 Էնն Աստուած յաւիտենական :

Արդարեւ այր եր'ւելի , (Կրկնէա')
 Եւ յաւէտ բազմաց ցանկալի .
 Այլ և ես մերժեալս խղճալի ,
 Քոյդ սիրոյն եմ կարօտալի :

ԱՀԱԿԵՐՏԱՅ ՀՐԱՄԱՆ ՏԱՅՈՒՔ :

ԱՀԱԿԵՐՏԱՅ հրաման տացուք ,
 Եւ պար առեալ զայս երգեսցուք .
 Թասերն ամէն զինեալ լցցուք ,
 Եւ մատուռակսն գոչեսցուք .
 Ռէի ուէ ուէ , ուէի ուէ ուէ , ուէի ուէ ուէ , ուէ
 ուէ ուէ ուէ :

Բամեալ եղբարք ՚ի միասին ,
 Առնուլ բաժակ զինւոյ թասին .
 Եւ յամոքիլ Մարմնոյ մասին .
 Կեան ըստ տառին ժամ է արգէն .
 Ռէի ուէ ուէ , և այլն :

Սէրն ամէն վայելեսցի՛ւք ,
 Եւ մատուակսրն գոչեսցի՛ւք •
 Բազմեալ եղբարցն պարգևեսցի՛ւք ,
 Համայն սրտիւ կեանս մաղթեսցի՛ւք •
 Ռէի ռէռէ • և այլն •

ՆԱՀԻՈՒՆ ԿԱՔԱՒ •

ՓՈՒԹԱ՝ առ մեզ նաշխուն կաքաւ ,
 Սարերն ամէն կանաչացաւ •
 Զարդ զգեցեալ պայծառացաւ ,
 Յայդ լեռներէն ՚ի վայր փութա՛ւ •

Յաւուրս գարնան պարեալ ցնծաս ,
 Նաշխուն ձագերով շուրջ կուգաս •
 Արագ արագ ստոստելով ,
 Ծաղկանց վերայ թաւալելով •

Վասն էր թռչիս , ընդէր փախչիս ,
 Կամ զի՞ թաղչիս կողկողալով •
 Չայն տրծտկես յոյժ փարելի ,
 Միշտ հառաչես և կարկաչես •

Ոսկիափայլ փետուրք քոյին ,
 Զանազան գունով շողշողին .
 Որպէս լուսին բոլորովին ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Փառօք ճեմիս որպէս իշխան ,
 Լերինք մեան քեզ յարկ սեփական .
 Իաշտերն ամէն համանգամայն ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Ծիծաղածայն քաղցրիկ թռչուն ,
 Զքնաղատիպ և յոյժ սիրուն .
 'Ի մէջ ծաղկանց ննջես 'ի քուն ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Այդ լեռներու հուպ առնթեր ,
 Դէպ զառ 'ի վայր և զառ 'ի վեր .
 Թեաքաց թռօք ճեմս առեր ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Կարկաչական այդ ձայն քո նուրբ ,
 Տոչորէ զիս սիրոյ քո հուրբ .
 Ետ զովանալ արաասուաց ջուրբ ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Քե ճոխանան համայն լերինք ,
 Եւ համօրէն մարգագետինք .
 Ըզ քեզ զովին ազդ և ազինք ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

Արդ բարձրացո՛ ձայն քո ընդ իս ,
 Եւ փարատեա՛ զսուգ սրտիս .
 Հայցմամբ քոյոյ երգաբանիս ,
 Յայդ լեռներէն 'ի վայր փութա :

ՍԷՐ ԻՄ ԱՐԻ՝ :

ԱՐԻ՝ ելցո՛ւք 'ի միասին ,
 Ուրախութեամբ մտցուք յայդին .
 Ըզմայլեցուք տեսլեամբ վարդին ,
 Ո՛հ . արե՛ արե՛ , սէր իմ արե՛ .
 Ցնծամք 'ի մէջ կարմիր վարդին :

Հանդերձեալ կանգնէ բիւլբիւլին ,
 Յարշալուսի՛ յառաւօտին ,
 Ողբս յօրինէ վասըն վարդին ,
 Ո՛հ . արե՛ արե՛ , սէր իմ արե՛ . և այլն :

Կայսրապէս պսակ 'ի գլուխ
 փառօք ճոխացան ,
 Շաղահիւս մարգարտաշար
 Թագիւ պճնեցան .
 Ո՛վ Տէր իմ , և այլն :

ԲԼՐՈՒԼՆ ԵՎԵԱԼ :

'Ե. ԳԱԼ զարնան եղանակին ,
 ԲԼՐՈՒԼՆ եկեալ շրջէր յայդին .
 Թեւաքօղէր բոլոր վարդին ,
 Գոչելով աղաղակէր , վարդ վարդ վարդ ,
 Ես բԼՐՈՒԼ զու վարդ :

Սիրով այդին կմրտանէր ,
 Վարդըն պայծառ կտեսանէր .
 Նորա սիրոյն կմեռանէր ,
 Գոչելով աղաղակէր , վարդ վարդ վարդ ,
 Ես բԼՐՈՒԼ զու վարդ :

Փախաղելով վարդի տեսոյն ,
 Հսկէր մինչև հաւախօսուն ,
 Թարթէր ահամբ բացուել լուսոյն .
 Գոչելով աղաղակէր , վարդ վարդ վարդ ,
 Ես բԼՐՈՒԼ զու վարդ :

Բիւր երանի վարդին ասէր ,
 'Ծաղիկ պայծառ՝ քաղցր ձայներ .
 Տխուր գիմօք աչացն հայեր ,
 Գոչելով աղաղակէր , վարդ վարդ վարդ ,
 Ե՞ս բլբուլ դու վարդ ,

ՔՈՅ ՁԵՌՆ ՁԻ ԸՆԿԱՄԱՆ :

Գ.ԱՄ և պատմեմ իմ անցքն ,
 Թէ հրպէսայ իմ ջանքն .
 Այ ջվան պատմեա՛ ինձ ,
 դու ես նըման վարդի .
 Ո՛վ սիրելի , իմ նազելի ,
 դու ես նըման վարդի .
 Սիրելի մի տրտմել ,
 մի խորհել վատ կամքի .
 Շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ, ա՛յ շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ,
 քո ձեռն չի ընկաման :

Ե՞ս ոչ ունեմ շատ կամքն ,
 Թէ ոչ միայն սէր և փառքն .
 Ամաչմանամ քեզ ասել ,
 իմ կամքն քեզ պատմել .

Ասան դու իմ սիրելի ,
 մի ամաչել պատուելի .
 Կամքիդ պէս կամիմ երթալ ,
 քո ձեռքին հնազանդ կալ .
 Շէլ շէլ շէլ , այ շէլ շէլ շէլ ,
 քո ձեռն չի ընկաման :

Ուրախ սրտիւ ուրախանամք ,
 հո և դու ամուսնանամք .
 Ես կընդունեմ քո կամքին ,
 բայց սպասեմ ծնողիս հրամանին .
 Ես կերթամ կըխնդրեմ ,
 մեր սէրը կըկատարեմ .
 Տէ՛ր զնա , շուտ արա՛ ,
 եկ ինձ էլ ուրախ արա՛ .
 Շէլ շէլ շէլ , այ շէլ շէլ շէլ ,
 քո ձեռն չի ընկաման :

Ծառայեմ քեզ սիրելի ,
 ծնողիս հրաման բերի .
 Բարի ճանապարհ պատուելի ,
 խօսքդ լինի հաճելի .
 Բարով քեզ , իմ ցանկալի ,
 բերի հրաման ցնծալի .

Տնծացայ ես քո խօսքին ,
 քո բերած ուրախ լուրին .
 Շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ, ա՛յ շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ,
 քո ձեռն չի ընկաման ,

Սպասեմ սէր մին պաշին ,
 իմ բերած ուրախ լուրին .
 Չիմ խնայում քո խօսքին ,
 առ ինձ քոյ մին պաշին .
 Քո պաշն ինձ սովդալ շինեց ,
 քո սէրըն սիրտս վառեց .
 Թէ մեր սէրն հաստատայ ,
 ուրախ կեանք մեզ համարայ .
 Շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ, ա՛յ շէ՛լ շէ՛լ շէ՛լ,
 քո ձեռն չի ընկաման ,

Եկ գնանք եկեղեցին ,
 հնազանդեմք մեր օրէնքին .
 Տէրաս դու դարձէ՛լ ինձ ,
 դճր խբարաս՝ արա՛ ինձ .
 Շնորհաւոր լինի մեզ ,
 Աստուած պահի հաստատ քեզ .
 Այս խաղըս ձայնով ասէք ,
 Վերոյինըն իմացէք .

ՀԻՆ ԶԵՆ ԶԵՆ, այ ԶԵՆ ԶԵՆ ԶԵՆ,
քո ձեռն չի ընկաման :

ԾԱՆՈՒԿ ԲԱՂՏՐԱԴՈՅՆ :

ՈՂՋՈՅՆ երկնային լցեալ աւետեօք ,
Առ ձեզ տեսանի այսօր պարառեալ .
Եւ բնութիւն երկրիս իւր օժանդակօք ,
Ելից ցանկութիւն սրտի ձեր պառքեալ :

Պարգեւելով ձեզ մանուկ քաղցրագոյն ,
Որ է կապ սիրոյ և ամուսնութեան .
Որով յուսադրեն ձեզ վայելելոյ ,
Խաղաղ և անհոգ հասակ ծերութեան :

Տեսանեմ ծիծաղ 'ի դէմս համայնից ,
Որք խմբեալք են աստ , յոյժ յօժարակամ .
Ուրախութեան ձեր լինել խնդակից ,
Տարիանօք ջանան՝ որպէս բարեկամ :

Փարին ցնծութեամբ 'ի վկայութեան ,
Հաստատ և անկեղծ բարեկամութեան .
Խնդրելով Տեսառնէ 'ի խորոց սրտի ,
Ունիլ ձեզ ենթ իւր նախախնամութեան :

Նաե ընդունել զերեսային ձեր ,
Արժան առնելով լինել 'ի հանդէս .
Ընդ սիրելեաց իւր սիրով կարասցէ ,
Տանիւ յարգութեամբ զանուն Յովհաննէս :

ԲԱՅՈՒՐ ԲԱՅՈՒՐ :

'Ի ԳՆԱՒ, զարնան ես քեզ կարօտ մնացի ,
Որոն ելեալ 'ի զլուխ լերանց զնացի .
Զքեզ ոչ տեսեալ ես սուդ առեալ յոյժ լացի ,
Հեծեծանօք յողոց հանեալ ասացի .
Բացուի՛ր բացուի՛ր իմ կարմիր վարդ աննման ,
Գեղդ նման արեգական վառ վառման :

Ղամբար լուսոյդ 'ի Պաղեստին երևեալ ,
'Ի Գողգոթա 'ի սուրբ լերին փայլեցեալ .
Զոր իմ տեսեալ զմահուն տանջան մոռացեալ ,
Որով զեւա մայր կենդանեաց կոչեցեալ .
Բացուի՛ր բացուի՛ր և այլն :

Անճառ խորհուրդ 'ի քեզ շնորհեալ Անեղին ,
Կանաչ , կապոյտ , կարմիր նման աղիղին ,

Նշան սիրոյ աշխարհակուլ հեղեղին ,
 Խաչածեղուն տապան Նոյեան հօր մեծին .
 Բացուէր բացուէր և այլն :

Զարմանալի զխորհուրդ ետես Աբրահամ ,
 Զիւր միածին յորժամ տարաւ ՚ի զենման .
 'Ի բորբոքել ողջակիզին ճենճերման ,
 Տունկի գեղաղէշ գեր քան զԺառն Սաբեկայն .
 Բացուէր բացուէր , և այլն :

Անուշահոտ վարդ գեղեցիկ ծառ ծաղկանց ,
 Կարմիր սպիտակ նման ծառոց կուսանաց .
 Թագ փեսայիդ զարդ նորասքանչ թագուհեաց ,
 Խնձոր բարձից , գեղդ վարսից սուրբ հարսանց .
 Բացուէր բացուէր , և այլն :

Բամեալ խաշանց խօսուն գառանց Յակոբեանց ,
 Խայտացուցիչ ճամուկ զունով զանազան .
 Փայտ սիրուն քերծուն արկեալ յաւազան ,
 Որդիաբաշխ մանրագործ Ռաֆելեան .
 Բացուէր բացուէր , և այլն ,

Վարդըդ վառեալ նման դիմաց Մովսէսի ,
 Քաղցրիկ բիւլբիւլն ՚ի քեզ բնակեալ միշտ
 խօսի .

Ո՛վ շափիղայ տեղի ոտիցն Յիսուսի ,
Տենչայ սիրոյդ միաւորիւ իմ հոգի .
Բացուի՛ր բացուի՛ր և այլն :

Արքայն Դաւիթ ըստ Սոմնացի սուրբ կուսին ,
Ջքեզ փունջ գործեալ 'իմի մահիճ հոռհոտին ,
Քոյդ զօրութեամբ ջեռեալ պահիւր ծերունին ,
Թերթիկ անճառ անհասական քան զերկին .
Բացուի՛ր բացուի՛ր . և այլն :

Րաբուն Ղազար 'ի սէրդ վառեալ զայս երգեաց ,
Տկար բանիւ Ջքեզ դրուատեալներբողեաց .
Ո՛վ փայտ մաքուրմիջնորդ բնաւից մերշնորհա՛
Արժանացո՛ղ զիտ քո մաքուր պսակաց ,
Բաշուի՛ր բացուի՛ր և այլն :

Դրախտին լուսոյ փակեալ դրան բանալի ,
Քառակերպեան աթոռ վերնոյս սխրալի ,
Տունկ տարրական գերլքան զերկին գովելի ,
Նամակ հրաշից գծեալ արեամբ կարմրալի ,
Բացուի՛ր բացուի՛ր , և այլն :

Արքայն երկնից ո՛չինչ իմիք հաւատեալ ,
Այլ միշտ 'ի քեզ անքակ սիրով բնակեալ .

Յանկարծակի փայլատակեաց ,
 Եւ որոտմամբն անձրեհաց .
 Առ տուն դառնալ աճապարեաց ,
 Մինչ ոչ լիւր ձայնն ճիկ ճիկ :

ՄԵԱՅԻ ԲԱՐԵԱՒ ԵՍ ԳՆԱՅԻ :

ԱՐԴ հրամանաւ Աստուածային ,
 Եկեալ բազումք ընդ փեսային .
 Կալեալ ձեռաց զիս կուտանին ,
 Մնայք բարեաւ ես գնացի .
 Մնայք բարեաւ ես գնացի ,
 Շատ խնդացի և շատ լացի :

Օրհնեա՛ զգուստր քո ազնիւ Հայր իմ ,
 Մէ՛ վշտանար թէ բաժանիմ .
 Հայրական գութդ 'ի մո՛ի ունիմ ,
 Կե՛անս դու բարեաւ , ես գնացի :
 Կե՛անց դու բարեաւ , և այլն :

Օրհնեա՛ դուստր քո իմ տիկէն մայր ,
 Որ շատ երկամբ դու զիս ծնար .

Եւ հոգ տարար ինձ մայրաբար ,
Մննս բարեաւ և այլն :

Ահա տամ քեզ քո բանալին ,
Առ զայս յինչն տաս քո հարսին .
Շատ են փականք իմ փեսային ,
Մննս բարեաւ և այլն :

Մայր իմ սիրես լոյս Հաւատոյն ,
Մի մոռացիս քոյ զաւակն .
Հալաւ արն ճերմակ կաթն ,
Մննս բարեաւ և այլն :

Վաստակ կրեցիք զիս պահեցիք ,
Մինչ ցայս հասակս իմ հասուցիք .
Ահա կամու գուք զիս թողէք ,
Մնայք բարեաւ և այլն :

Եղբարք և քորք իմ սիրական ,
Եւ ընտանիք ինձ պատուական .
Մի մոռանայք ինձ յաւիտեան ,
Մնայք բարեաւ և այլն :

Յօրէ յորմէ ծընայ յայս տան ,
Չէի մնալոց աստ յաւիտեան .

Եղբարք լիցին հաստ սիւն այս տան ,
Մնայք բարեաւ և այլն :

Արդ օրհնութեամբ Աստուածային ,
Ամենեցուն դուստր և որդին ,
Արժան լիցին յայս պսակին ,
Մնայք բարեաւ , և այլն :

ՄԱՅՐ ՑԱՆԿԱԼԻ

ՄԱՅՐ ցանկալի , հիանալի , յոյժ տենչալի ,
աննման ,
Ծաղիկ լուսոյ , անտանեւոյ , դու երկնայնոյ
օթարան .
Կոյս գովելի , երանելի , միշտ սխրալի ,
մարիամ ,
Մայր գովելի , լի լի լի լի , լի լի լի լի ,
Մարիամ :

Անապական , մայր իսկական , կոյս եղական
տիրուհի ,
Անհամեմատ , և անարատ , կոյս զերառատ
թագուհի .
Կոյս գովելի , և այլն :

Յաւէտ բարի , փայլուն տեղի , միշտ բերկրալի
խիղունհի ,

Դու գերազանց , համայն ազանց , միշտ բերկ-
րութեանց դշխունհի .

Կոյս գովելի , և այլն :

Տաճար փայլեալ , խորան կազմեալ , միշտ
փայլեցեալ սրբունհի ,

Անեղ Բանին , խեղականին , մայր Յիսուսին
Թագունհի .

Կոյս գովելի , և այլն :

Ջքեզ աղերսեմք , յոյժ վեր երգեմք , աղաղա-
կեմք իսկունհի ,

Փրկել հայցեմք , ի քէն մաղթեմք , քեզ հա-
ռաչեմք մայր բարի .

Կոյս գովելի , և այլն :

— ◆ —
ՀԱՅԿ ԵՐԶ :

Օ՛հ եկայք արե՛ հայեր ,

Յիշեսցո՛ւք ըզնախնիս մեր .

Միաբան ելցո՛ւք ի վեր ,

Յիշելով զարին հս :

Հայր մեր Հայկ էր գիւցազուն ,
 Եղիցուք նմին հանգոյն .
 Ազգ փոքրիկ , այլ քաջազուն ,
 Է մեր քաջ Ազգըս Հայք :

Հայկ երեք հարիւր ոգւով ,
 Մխասիրտ որսւով թռռնով ,
 Զոկէց միզ Հայ անունով ,
 Պարծանք մեր դու Հայկ :

Գերեզմանք կոչի դաշտն այն ,
 Ուր Բէլըն ամպարտաւան ,
 Եւ զօրք իւր անկան կործան .
 'Ի բազկաց քոց ո՞վ Հայկ :

Արդ պնդեալ ըզսիրտս մեր ,
 Հայաստան , որ է յաւեր ,
 Կանգնեսցո՞ւք 'ի փառըս մեր ,
 Գոչելով փառք մեր Հայկ :

Հօր մերում հետեւեսցո՞ւք ,
 Սերտ սիրովըն կապիցո՞ւք ,
 Արժանի յայնժամ լիցո՞ւք ,
 Հայր կոչել մեզ ըզՀայկ :

ԵՐԳ՝ Ի ԶԱՅՆ

Թող զի Է՛մբռնէ Վա՛ր՝ Երգոյն
Անգղիացոյն :

Ո՞ր երթայց որոնել ,
Ի հովիտ թէ 'ի ձոր .
Ո՛ւր երթայց գտանել ,
Զանուշակ կեանս անդորր :

Երջանիկ կենաց ծառ ,
Անյողդողդ ցլախճան .
Յաշխարհիս 'ի թշուառ ,
Ե՞րբ տեսաւ , յո՞ր անկեան :

Թէ ելեց 'ի խնդիր ,
'ի պալատ Արքայի :
Թէ ելեց 'ի խնդիր ,
'ի տուն Շինականի .

Հաւասար տեսանի
Երկնային բաժանումն .
Մեծ ըն մեծ ցաւ ունի ,
Փոքր է ցաւ և փոքուն :

Միա՛հան : Ո՛ւր երթայց , Քիչ Յո՞ր անկեան :
Փառք , պատիւ , ճոխութիւն ,
Զառոյշ կեանս , և որ էն .

Կրճատ է Բախտի թիւն ,
Եւ Նախանձ պղաորէն :

Իսկ բաժին աղքատի ,
Սիրա և միտք անվրդով .
Ընդ կորուստ՝ զոր չունի ,
Ոչ ցաւի հաշելով :

Օ՛ն ուրեմն երջանիկ ,
Ծառ կենաց ՚ի յերկրի ,
Մի՛ երբէք համարիք ,
Մի՛ զմարդ՝ և հչ մի :

Չի՛ք երբէք երջանիկ ,
Ծառ կենաց յայս երկրի .
Որոնեւ թէ կամիք ,
Ճեպեսցա՛ւք ՚ի յերկին :

Միտքան Ուր երթալց :

ԷԶՄԻԱԾԻՆ :

ԷԶՄԻԱԾԻՆ Կաթուղիկէ նորոյս Սիօնի ,
Երկրորդ տապան երևեցաւ սրբոյն Գրիգորի .
Լուսացնց լղ աղբիւր շնորհաց Հայաստան ազգի ,
Արբուցանէ ծարաւելոցս շնորհիւն Յիսուսի :

Էջմիածին գուշակեցաւ հինն Խորայէլի ,
 Խորհրդաբար անուանելով ասէ դուռն երկնի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին ջրհոր երդման Յակորայ վեհի ,
 Կենդանութեան աղբիւր բղխեալ ի սմատեսանի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին լեռն Սինա միծին Մովսէսի ,
 Սուրբ կտակարան նոր օրինաց ի սմա աւանդի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին վէմ յաղթութեան հանգիստ Մօսիսի ,
 Յոր Ամադէկ չար թշնամին պարտեալ գտանի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին տուն աւետեաց հնոյ օրինի ,
 Զորմարգարէն Նաբաւթ լեռնէն աչք տեսանի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին հանգոյն փառաց Քորեբայ մեծի ,
 Քաղցրութիւն յօլն անցանելով ի սմա բնակի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածին Կարմելոս լեռուն Եղիսէի ,
 Գեր քան ըզնա զօրք երկնային կան շուրջանակի .
 Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածինն նոր Բեթլէհէմ այրին նմանի ,
Ծընեալ Աստուած աստ կրկնակի որդիս ծնանի-
Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածինն համանմանի Թաբօր շերմօնի ,
Ցնծայ այսօր միանալով Որդւոյն Միածնի ,
Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածինն յարկ լուսեղէն մեծին Գրիգորի ,
Կամարաձև տեսանելով զոր կառուցանի .
Լուսացնցուղ և այլն :

Էջմիածինն զարդ հոգևոր բազմաց ցանկալի ,
Տացէ շնորհ երգող երգոյս Տէր Ահարօնի-
Լուսացնցուղ և այլն :

—◆—
ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ :

Ա՛հ նոր օր փարեւի նոր բարեկենդան ,
ՅԱստուածուատի վերուստ մեզ տօնցնծութե-
Որ ուրախ ընդ սրտի տաս կեանքս մարդկան ,
Ուրախ սիրտ՝ ուրախ կեանք՝ քե առատանան :

Ա՛հ բարեաւ ծագեցար մեզ բարեկենդան ,
Կարապետ և պարէտ նորահրաշ զարնան :

Քե երկիր մերկանայ զիւր քօղ ձմեռան ,
Իսկ սիրտ մեր զմուսյլ հոգւոց տխրութեան :

Կեալ ապա և օրհնել ասէ մարգարէն ,
Ջարարիչ յաւիտեանց՝ Աստուած մեր Որ էն .
Ձի եթէ փառք են նմա կեանք ազգի մարդկան ,
Ապա կենաց փառք՝ աւուրք ցնծութեան :

Իսկ Որդին նորին տայ անձն իւր ժամուց ,
Ջարժանին իւրեանց միշտ զպաշտօն և զործ .
Ի կշիռ իմաստնոյն խնդութիւն և լաց ,
Կանոնօք կալան միշտ զտեղիս իւրեանց :

Ապաքէ՛ն հրճուեսցուք եղբարք միարան ,
Սրբութեամբ կատարել մեր բարեկենդան .
Եւ հանցուք Տուողին մեզ երանութեան ,
Ջօրհնութիւն ի քնարս անմահ խնդութեան :

Այս գոլով և վէհիս մերոյ Օծութեան ,
Շնորհիս Յովհաննու նոր բարեկենդան .
Խնդրեսցո՛ւք յԱստուծոյ պահել անսասան ,
Ընդ յոլով ընդ հոլովս ամաց ցնծութեան :

ԿԵՆԱՑ ԹԱՍ :

ՈՒՐԱՆՈՒԹԻՒՆ բազմեալ եղբարց ,
 Առցէ զուրախ զիւր կատարած .
 Երբ բաժակաւ ազնիւ գինւոյ ,
 Խնդրեմք կեանքս բարեկամաց :
 Լէց , Լէց , Լէց ,
 Լէց Մատուռակ ,
 Ձուրախարար
 Քոյ ըզբաժակ :

Յայսրմ պարկեշտ խրախճանի ,
 Երջանկու թիւն մեր պսակի .
 Երբ բարեգուծ Արքայն երկնից ,
 Յանմեղ աղերս մեր խոնարհի :
 Լէց Լէց , Լէց ,
 Լէց Մատուռակ ,
 Ձուրախարար
 Քոյ ըզբաժակ :

Յաւելուլ մեզ երանութիւն ,
 Բարեկամաց մեր բարութիւն .
 Եւ Տան Հայոց՝ Մօր աշխարհի ,
 Հըքեղափառ նորոգութիւն :

Լէց , Լէց , Լէց ,

Լէց Մատուռակ ,

Զուրախարար

Քոյ զգածակ :

Այս ապաքէն Պարոն————— .

Լէցի անդին քո կենաց թաս ,

Եւ համօրէն ընտանեաց քոց ,

Մեր հարազատ բարեկամաց :

Լէց , Լէց , Լէց ,

Լէց Մատուռակ ,

Զուրախարար

Քոյ ըզգածակ :

ՅԱԼԵԼՈՒԱՆՈՒ

ԽԱՂՔ ԱՇՂԻՑ ԶՈՒՂԱՅՈՅ

ԶԵՐ ՏՈՒՆՆ ՈՐՏԵՂԱՅ :

Ասի՛ձեր տունն զի տեղայ ,

Ասաց յԱրեւանովն արի -

Տնողէր քու չէն չղալասիս ,

Ռաստայ խէրէվանովն արի :

Մեր դուռն յաջրած տախտայ,
 Խաչերամ քաշէլ շատ վախտայ -
 Ջուխտ զըմանն քարէ տախտայ,
 Էն նշանաբանովն արի՛ :

Ծմակ զըման որմատակին,
 Բլանիքն այ ուրդի ծակին .
 Վեր առ զըծիւր քաշի փակին,
 Տունն դար աջ գմնովն արի՛ :

Աջ գմանայ իմ օթախըն,
 Էպ յարեւելեան պուճախըն -
 Ունն հաչի՝ առ չօմախըն,
 Երկու երեք ջանովն արի՛ :

Յարակու կլցնեմ թունգն,
 Կռնեմ փոսի պուռկն .
 Վեր առ ածիւր դրան կրունգն,
 Դուռն բնց՝ միանովն արի՛ ,

Ջուր ածիւր կըրընդի ծակն,
 Չլըխլըխկացանեօ դռան փակն .
 Թաղիք կապիւր ոտնիդ տակն,
 Վեր ել՝ բաւախանովն արի՛ :

Ասի ես մի ղարիբ բի գուդարամ ,
 Ասաց քեզ համար ճանփայ կճարեմ .
 Մեր դրկցնուն կապսպարեմ ,
 Երբ գոս՝ էնտոնց տանովն արի :

Կգնամ կապսպարեմ իւրն ,
 Ճամփայ տայ գոս մեր կտուրն .
 Թէ վայվայի իմ սկեսուրն ,
 Մե սիւլի բերանովն արի :

Բաւախանէն յիտն լամբայ ,
 Կամանց վերեւ չդմբդմբայ .
 Ամիրօղլուս կառեն թամբայ ,
 Արզայ զրիբ խանովն արի :

ԵՐԿՈՒ ԳԵՕԶԱՆ՝ ՏԵՍԻ :

Էս օր երկու գեօզալ տեսի ,
 Տիր ուրախ բարովին տալման .
 Նարինջ տվի՝ ջուխտ յետ տվին ,
 Մին էլ վերէն շահին տալման :

Նարինջ տվին խաբխաբեցին ,
 Տուն տարան փէտէրն յափեցին .

Չոք գմնէ վերէս թափեցին ,
 Համ աջ և համ ձախին տալման :

Էնքան տվին խեացելի ,
 Ռանգս թռէլէր սեւացելի .
 Թէ մին էլ արեացելի ,
 Զազմ որ կուլեցս կախին տալման :

Ես մինի իւրէնք չոքին ,
 Սկեսրարին կբորբոքին .
 Երբ որ եկաւ էն անհոգին ,
 Առանց հրեշտակ մահ էր տալման :

Ինձ գծեցին մէջ մարանին ,
 Վերին կալէլ կոպալանին .
 Ուզումին անաջալ անին ,
 Բօմի և չափալախին տալման :

Սկեսուրն ինձ ծակծակէց ,
 Տակըն դրէց կուլուլակէց .
 Դէմըն ջբէրս դարտակէց ,
 Դէմըն չափալախէր տալման :

Ինձ կապեցին ձիայ պոչէն ,
 Չի պռծաման էստոնց միջէն ,

Համ դուռնին բռնէլ համ քու չէն ,
Մըզամ ճանապարհին տալման :

Ես ասի Ամիրօղլինամ ,
Դեռ մին բօմփէլ տուին ինամ .
Քանի ասի մօրէ մինամ ,
Դեռ էլ յետնէս վազին տալման :

—◆—
ՔՈ ՍԿԵՍՈՒՐՆ ԱԶԻՂ :

Ես տես էսօր ինձ թ'նչ արար ,
Էդ քոյ սկեսուրն՝ ազեզ .
Ինչ որ պիտէր ասինք իրար ,
Ինքըն ինձ , ես իւրն՝ ազեզ :

Սկեսուրդ աչկէրն խռզումայ ,
Երբ գոլմանամ բարկանումայ .
Կռնէս բռնում շպրտումայ ,
Գձում առուի ջուրըն . ազեզ ,

Էն առուի ցեխ թմբերոյն ,
Ես հետ իմ ընկերոյն .
Հաշտի միջի լամբերոյն ,
Ջախտ ելայ կտուրն՝ ազեզ :

Կտուրն ելայ զուռն փակէց ,
 Աթարոցըն վեռէց թակէց .
 Վէր գձէց ջանըս ծակծակէց ,
 Դանակ կէր խտուրըն ազիզ :

Համ կծակէր համ կկծէր ,
 Համ յետ կդառնէր կանիծէր .
 Ուղումէր արունս ծծէր ,
 Էդ բիմօրվաթ քաֆէրն՝ ազիզ :

Էդ քաֆէրն տիւր զօչաղէր ,
 Դեռ լէվէր ուր նաչաղէր .
 Ուղումէր ջանըս դաղդաղէր ,
 Բերէլ էր շամփուրըն՝ ազիզ :

Շամփուրն տաքացանումէր ,
 Ինձ ընդիշ չոքացանումէր .
 Տեսի հաղորդ սպանումէր ,
 Դուրսէր քաշէլ թուրըն՝ ազիզ :

Ճարս կտրէց աղաչեցի ,
 Չոք անգամ ձեռըն պաչեցի .
 Ծրագըն վառ էր փչեցի ,
 Վազ տվի դէպ զուռըն՝ ազիզ :

Վազտ լէց յիտնէս և կանչէց ,
 Դէմն բօմիկց՝ դէմն չանչէց .
 Սթին հաշտին դհր ճանանչէց ,
 Բընազամ շհուրըն՝ ազիզ :

Եկաւ բռնէց մթին հաշտին ,
 Վեր կոխէց թ.քէց իւր մշտին .
 Ամիր օղլուս կող ու կշտին ,
 Տիւնց մինչ խէրուրըն՝ ազիզ :

ԷԴ ՊԱՌԱՒՆ :

Շօն պառաւն էս ի՞նչ արաւ ,
 Իւր մարդին խաբով տուն տարաւ .
 Ինչ որ ուզէց , նա էն արաւ .
 Էն անիծած շուն պառաւն :

Իւր մարդին տիւնց դեղն ,
 Խաբով շրկէց յերկար գեղն .
 Մարդից գաղտնի կերաւ եղն ,
 Էն անիծած գող պառաւն :

Մարդն յետ եկաւ դիդիցն ,
 Պառաւն բռնէց բեղիցն .

Դուս արար մարդին տանիցն ,
Հաչհաչան քօիակ պառաւն :

Պառաւն կթակէր շանն ,
Հարգիդ չէր առում տան բանն .
Կուտէր եօթըն դիզը թանն ,
Շատակէր քօիակ պառաւն :

Մարդի գլխին կածէր խողն ,
Զրիցն կգողանէր փողն .
Սուտ կասէր բռնէց իմ դողն ,
Սուտասան ջխուտ պառաւն :

Յարակու՛ն որ գէր մուխն ,
Նօքար ունէր օխտն՝ ութն .
Երբ կըգին պառաւի մօտն ,
Շատ կուրախանէր պառաւն :

Ողջն հետ ղումար չխաղէր ,
Հազար՝ հարիւրով կաանէր .
Մազգաքի կտէր կծամէր ,
Ղումարբազ քօիակ պառաւն :

Մարդի միրուքն էր նա խուզում ,
Զեռներով աչքէրնէր բզում .

Սիրան ջահէլ մարդէր ուզում ,
Զէր ամաչման շուն պառաւն :

Իւր խօսքն արաւ գնաց ,
Մին ջահէլ մարդ արաւ խնդաց .
Ճօխացաւ վերէն թռթռաց ,
Էդ մեր քօխակ շուն պառաւն :

Խարսանքին պատիւ տրաւ ,
Ողջ մարդկանց տունն տարաւ .
Ինչ որ եփէց ինքն կերաւ ,
Քաղցած թողէց դէ պառաւն :

Ամիր օղլէ չհւր երբ կասես ,
Մեր պառաւ ին կբամբասես .
Թէ դու գընաս դրիստն ասես ,
Կկատաղի շուն պառաւն :

ԽՐԱՏ :

Ե՛կ իմանդադար սիրա՛ . քեզի տամօղուտ ,
Դիշեր ցերէկ քոյ փառքն տհւր համիշայ .
Փառք տհւր Աստուծոյ , առ ողորմաւ թիւն
Դրիստ պահիր քո շարթ եղրար լսունըն :

Էնչաի կացիւր մինչ քոյ դատուն գայ քո դուռն,
Վերան , տուն սար մէհրէբան ազաթով :

Մէհրէբան աղօթն արան՝ երթայ ամաչի ,
Գնայ իւր դօստ ու դիշնամն ճանաչի :
Էնչաի կացիւր մինչ քոյ դատուն քեզ կանչի ,
Յայնժամ վեր կաց գնա ջօռաթով :

Ջօռաթն նամարդին չի՝ տղամարդիննայ ,
Չունքի ինքն իւր եղբարու շարթինայ :
Իմանողի քշտին խաֆաթն մինայ ,
Չը ծակես դանակով , չըտաս քաղաթով :

Քաղաթով տալն խաֆաթ չի դուշնամին ,
Ուսուլով պիտի խանել նորա պնչի քամին :
Թալաբ ունես արզ մի անել հաքիմին ,
Խտուրն սազվէր՝ յինքառ դաֆաթով :

Դաֆաթով յինքառնելն մի տալ թաղաֆուլ ,
Ջլաբն պիրկ պախիր , չնի թողուս թուլ :
Յառէջ խօշի ասան՝ թէ չանի դարուլ ,
Յետոյ խտուրն խօսիւր յուլաթով :

Յու ջաթի տակ մի գծել քո բանն ,
 Թող զնայ պռծուցանի իւր ջանն .
 Թէ ուզումաս գլուխ տանես քոյ բանն ,
 Ապա կայացրո՛ւր սապր ու թաղաթով :

Առանց համբերութեան դու բան մի առել ,
 Օտար ձիւթով քոյ ճրագն մի վառել .
 Նով քիսայ մարդի հետ սովդայ մի առել ,
 Եթէ քողցած մնաս օրով շաբաթով :

Օրով շաբաթով դուզն մնալն մանէ չի ,
 Ո՛վ կասի նով քիսայ մարդն մնաս չի .
 Մին յին քառնես՝ տասն յետ տաս՝ ղանէ չի ,
 Մոհասիւլ կրելի զարդ ու բարաթով :

Մոհասիւլ կրերի դուռըդ կքնի ,
 Ոչ ուր չի գնալ , ոտներն կխընի ,
 Գիւուէն դրկցին գերի լնես լաւ կլինի ,
 Քան անգէտ եղբօր հետ նստես սօհբաթով :

Անգէտ եղբօր սօհբաթն շատ վատայ ,
 Թալաքում կղնի խաճաթըն շատայ .
 Իմ սիրելի սոքա բոլորն խրատայ ,
 Անկաջումըդ պահիր կնոց զգուշութեամբ :

Բաղէր Օղլի դու լէւ կացիր՝ լէւ արան ,
 Ես խբարամ վատ մարդոյ տեղն խաւարայ .
 Խօսքերդ իմացիր , հարգայ մի փարթաւել
 աւարայ ,
 Եփեր կուլու մըդ՝ ասան փասանդով :

ՈՁԻԱՐ ԵՒ ԳԱՅԼՆ :

ՅԻՐԱՐ հետ բաս արին Ոչխարն և Գէլն ,
 Ոչխարն ասաց՝ մօտս պահապան ունեմ ,
 Ձեռ քաշեր ինձանից , կտրէր քո մէլն ,
 Դու ես անտէր գազան , ես չօրան ունեմ :

Գէլն ասաց՝ չօրանիդ մոտէն դէս արի ,
 Երթանք էն փոս ձորն , քեզ հետ բան ունեմ .
 Գեղեցիկ ծաղկունքն բացու էլան սարին ,
 Արի տես ինչ լաւ տեղ օթեան ունեմ :

Ոչխարն ասաց՝ ես չեմ գոլէց քո մօտն ,
 Ոչ քոյ ծաղիկն կուգեմ , ոչ քոյ փիս խոտն .
 Չօրանս հաստադ լինի՝ ձեռնի պարսոտըն ,
 Իմ թշնամու համար աչկահան ունեմ :

Գէլն ասաց՝ ես մի մեծ անմի տէր եմ .
 Շատ ձեռնարաց ղօնաղաւթ եմ :

Թէ դաս մօտս՝ ինչ սիրտդ կուզի կրօնիմ ,
Բուռմայ ունեմ, դարման ունեմ, դան ունեմ :

Ոչխարն ասաց՝ դանըն հւստիցայ սարին ,
Վար և ցանքն հով տվէց քեզ պէս բաղ-քարին .
Աստուած տէրս պահի՝ ուտի իմ բարին ,
Խումսեր ունեմ, կարաք ունեմ, Թան ունեմ :

Գէլն ասաց՝ էդ ձեր գլխակեր շունն ,
Մի գիշեր չի թողնում ընկնեմ ձեր տունն .
Որ քեզի ղօնաղ տանեմ իմ բունն ,
Տեսնես ինչ գեղեցիկ՝ լաւ խիզան ունեմ :

Ոչխարն ասաց՝ հչ մեծանայ քո ձագըն ,
Նա էլ էր գունչն բերում դէպ իմ դմակն .
Քեզնից ինչ կսաւորի քոյ յիշատակն ,
Ամէն սեղ քեզ պէս չար դուշման ունեմ :

Գէլն ասաց՝ եթէ ձագիցս նեղանաս ,
Կերթամ կասեմ, քեզ հետ չանի բաղրմաս ,
Երեխիս խաղան մաթլաբ կիմանաս ,
Մի անիծանել՝ ես մի սիրական ունեմ :

Ոչխարն ասաց՝ անիծածայ քո ցեղըն ,
Ընդհուրան դժուարել խօլ խալայիղըն ,

Էնքան վաս էք որ խարաբէնայ ձեր տեղն ,
Ես եմ լաւ , որ տէր և տիրական ունեմ :

Գէլն ասաց՝ Աստուած քանդի տրոջդ տունն ,
Դու խօմ յուսացէլաս էտ անիծած բունն .
Նա սաբայի մեռնի՝ դու յիրիկունն ,
Ինձ մի խօսացանեւ՝ վատ բերան ունեմ :

Ոչխարն ասաց՝ չլինի վատ բարեկամն ,
Թէ ճգնաւոր դառնաս՝ չեմ գոլ քոյ ժամն .
Երբ որ միտս կդոյ քոյ դարչ տտամն ,
Կիսխեմ որչափ ջանումս ջան ունեմ :

Գէլն ասաց՝ յերբ որ սաբային դուրս ես գալիս ,
Երկու աչկերիցս արիւն է լալիս .
Իլայիմ որ դմակդ շօրօր ես տալիս ,
Հէնց գիտեմ մի խանում խո թուն ջան ունեմ :

Ամիր Օղլի Բէնչայ խօսքիդ պատճառն ,
Սատանէնայ Գէլն՝ բանդէնայ Գառն .
Մարդ պիտի մտածի իւր բարի՝ չարն ,
Յիմանայ էն կենացն չար դու շման ունի :

ԵԱԼԱԼԻ

ԵԱԼԱԼԻ , հայ ջանիման ջանիման ,
 Ե՛ձԼԻ ջախտ արարին ջանիման .
 Ե՛ձԼԻ պատկերըդայ աննման ,
 Ե՛ձԼԻ դէմք քո պայծառ փայլման :

Ե՛ձԼԻ , գլխիդ զաթաղուտ թէն ,
 Ե՛ձԼԻ դու աս իմ սրտի մէն .
 Ե՛ձԼԻ զըլիէրըդայ աննման ,
 Ե՛ձԼԻ զըլուիդ պատատ գոլման :

Ե՛ձԼԻ , մանդիլըդայ նաւիրման ,
 Ե՛ձԼԻ թշէրդ պայծառ փայլման .
 Ե՛ձԼԻ յունքերըդայ թաղ սուած ,
 Ե՛ձԼԻ սրտիս մէջն դադ տուած :

Ե՛ձԼԻ աչքեր ունես ջերանի ,
 Ե՛ձԼԻ տեսնողի խելքն տանի .
 Ե՛ձԼԻ երբ որ իշարաթ կանես ,
 Ե՛ձԼԻ սրտիս մէջ կըգաղես :

Ե՛ձԼԻ , արարաթով զըուց տաս ,
 Ե՛ձԼԻ սիրով սրտիս նստածաս .

Ե՛ձԼալի կեռքնիդ մարգարիտայ ,
Ե՛ձԼալի տասն չորս տարիդ Թամամայ :

Ե՛ձԼալի , մատնումդ լի մատանի ,
Ե՛ձԼալի ինձ Լայեղաս՝ ո՛վ կտանի .
Ե՛ձԼալի ձեռնիդ ոսկէ արըրջան ,
Ե՛ձԼալի քո անումնայ Մարիամջան :

Ե՛ձԼալի , աշրտիւքդ ալմազայ ,
Ե՛ձԼալի ինչ շարթ կտաս արագայ .
Ե՛ձԼալի ձեռներդ նաշխուն խնած ,
Ե՛ձԼալի խեղճայ խելագարած :

Ե՛ձԼալի , ոտնումդ ոսկէ խալխալ ,
Ե՛ձԼալի խաղիդ գառնն մալմալ .
Ե՛ձԼալի ոտներդ կարմիր խնած ,
Ե՛ձԼալի տեսողանին մոլորած :

Ե՛ձԼալի , սիրուն սուրայի գարգան ,
Ե՛ձԼալի շուռաս եկէլ Հնդստան .
Ե՛ձԼալի քեզ սիրումամ սրտովս ,
Ե՛ձԼալի որ միշտ վեռուս բարովս :

Ե՛ձԼալի , բոլոր նման սարլի ծառ ,
 Ե՛ձԼալի ուղղումամ քեզ անդադար .
 Ե՛ձԼալի մէջկումբդայ Չարքազի ,
 Ե՛ձԼալի քո տեսնողին երանի :

Ե՛ձԼալի , խելօք անձանց միջուժնաս ,
 Ե՛ձԼալի գոլելի մէջլըսուժնաս .
 Ե՛ձԼալի մեզ հետ էր էդպէս բախտն ,
 Ե՛ձԼալի որ նստինք հսպէս թախտն :

Ե՛ձԼալի , նասիբ լինի քամբախտին ,
 Ե՛ձԼալի կեղնի մինչ միւս տարին .
 Ե՛ձԼալի գիշերէք ես անքունամ ,
 Ե՛ձԼալի ես քո սիրէն զարթունամ :

Ե՛ձԼալի , սպանէց էդ նոր խալն ,
 Ե՛ձԼալի եկ տես իմ սրտի հալն .
 Ե՛ձԼալի մանաս գոլման կտերն ,
 Ե՛ձԼալի որ ցոյց տաս քո պատկերն :

Ե՛ձԼալի , էօ ինչ բանէրամ լսում ,
 Ե՛ձԼալի որ քեզ վերայան ասում .

Ե՛ձԼԼԻ՛ քո սարերքն շատ փոքրայ ,
 Ե՛ձԼԼԻ քո Խօսքերն շատ քաղցրայ :

Ե՛ձԼԼԻ , ասմունքանիւ շարբէշար ,
 Ե՛ձԼԼԻ ուզումամ քեզ անդադար .
 Ե՛ձԼԼԻ մեծ յուսով ես կըսպասեմ ,
 Ե՛ձԼԼԻ որ քեզի ես գտանեմ :

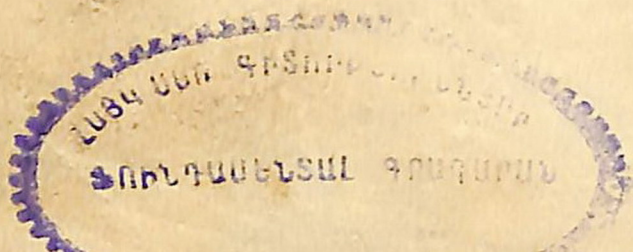
Վ. Ա. Խ Ճ Ա Ն

Վ. Ա. Խ Ճ Ա Ն
 1894

1. *Handwritten text, likely a list or description of items, possibly related to a collection or inventory.*

2. *Handwritten text, continuing the list or description.*

3. *Handwritten text, continuing the list or description.*

Յ Ա Ն Կ

Աճուսնութիւն	1
Անուշահոյս վարդի Տէրն	47
Աշակերտաց հրաման փայտէ	51
Աշխան Առաւօտ	26
Առ զաւել	24
Առ զաճախ	24
Առ ո՞ճ յիշէ	7
Առէ Բնութիւն	8
Բաժանումն սիրահարաց	40
Բարեկենդան	75
Բացո՛ւի՛ր Բացո՛ւի՛ր	62
ԲԼԲՈՒՆ ԷԿԵՄԼ	57
Գէթ յերաշի	21
Եաւալի	92
Նեղոյ՛ս առ որո՞ք Էրեմս	14
Երգ Բիւլիւլի	43
Երկն գոչալ Կենի	80

82

Երջանի վարդ	13
Ե- Յեղ ցանկամ	2
Ջայն զոր աւիտ	12
Էր պատահ	84
Էջմիածին	73
Թո՛ղ զի Ժառանգ	11
Լոյս աւանդ իտօպիտ	18
Լո՛ւր Ինչ Աղջիկ	16
Խրատ	86
Խօսեա՛յ ճի՛կ ճի՛կ	66
Ծագեցա՛ր	45
Կեանք Ուրախութեան	9
Կեանք Պանդխտութեան	20
Կենաց Ըստ	77
Կենաց Ի՛նչ ցոյս	17
Հայեց	70
Հոգեւոյն Տիկին	23
Ձեր Կռակն ո՛ր Կեղան	78
ՄԱՅՐ ՅԱՆԿԱԼԻ	69
Մանուկ Դաշնագոյն	61
Միայն Բարեւս Եւ Գնացի	67

Բարձրագույն դպրոց

ԿԵՆՏՐԱԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հայաստան

Գրականություն

Հայաստան

1990

ՀԱՍ ԶԻՃՆԱՐԱՐ ԳԻՒ. ԳՐԱԴ.

FL0678179

57-9
153